Ը· ՏԱՐԻ 2269 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 3 ԱՒԵԼԵԱՑ 4383 8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1891 15 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1309 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ Համար Տարեկան բաժնեկան արծաթ 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներու Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր Թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր· Տարեկան Օսմ· Ոսկի 2
Գաւառաց Թղթատարի ծախք միայնակ Ղրշ· 50

Խմբագրութեան ուղղուած Նամակ կամ այլ գրութիւններ ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 8|20 ՕԳՈՍՏ· 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ֆրանսայի և Ռուսիոյ մէջ լուրջ հրապարակագիրներ դիտողութիւն կ'ընեն ֆրանքօռուս ցոյցերուն չափազանցութեան դէմ, և մանաւանդ ֆրանսացի ժողովրդեան յորդոր կը կարդան ինքզինք չափաւորելու։

Պ· Ժիւլ Սիմոն իր ազդեցիկ ձայնը լսելի կ'ընէ, հետեւեալ ուշագրաւ տողերն հրատարակելով օգոստ· 17 Թուակիր Թա՛նի մէջ.

«Երբեք հիմակուան չափ միջազգային շրջագայութիւններ տեղի չէին ունեցած։

«Միջազգային Արուեստահանդէսք այս շարժմանց նշանը տուին։

«Գրեթէ ամէն վեհապետք ուզեցին տեսնել մեր Փարիզի Արուեստահանդէսը։ Չեկողներն ալ գալու մեծ փափաք ունէին։ Չինու Թագաւորը միայն տեղէն շարժիլ չուզեց։ Բայց անոր ալ կարգը պիտի գայ։

«Գերմանիոյ Կայսրը ներհակ ձըգտում մ'ունեցաւ։ Ամենուրեք երթալ ուզեց։ Չեմ տարակուսիր թէ Փարիզ ալ գալու փափաքեցաւ։ Եկաւ իսկ, բայց ծածկանուամբ, և երբ գահաժառանգի որդին էր։ Իբրեւ Կայսր ալ պիտի ուզէր գալ։ Միջոց մը կայ գալու առանց ո՛ և է անպատեհութեան և ամէն կարելի հաճոյքով, բայց չուզեր այն միջոցին դիմել։ (Ալզաս-Լոռէնը Ֆրանսայի ետ տալով, ըսել կ'ուզէ Պ· Ժիւլ Սիմոն)։

«Իր մօրեղբայր Կալլէսի իշխանն ևս մեծ ուղեւոր մ'է։ Ամէն վայրկեան կ'իմանանք թէ Փարիզ է, կամ ի Պերլին, ի Վիեննա։ Բայց ասոնք ուղեւորութիւնք չեն, տեղափոխութիւնք են։ Մարդու միտքէն չանցնիր հարցնել թէ ինչո՛ւ համար Կալլէսի իշխանն ի Բրուսիա կամ յԱւստրիա կը գտնուի, մինչ ամէն կերպ ենթադրութիւնք կը լինին Վիլհելմ Կայսեր ամենափոքր մէկ պտոյտին վըրայ։ Վիլհէլմ Բ· միշտ բանակ մ'ունի աչքէ անցունելու իր երկրին մէջ կամ այլուր, ճառ մ'ունի արտասանելու, Նիզակակցութիւն մը կազմելու կամ լուծելու։

«Ծովակալ Ժերվէ իշխան մը չէ, բայց իշխանի մը դերը կատարեց։ Ի Ռուսիա Ֆրանսայի մարմնացումն եղաւ։ Կայսրը տեղափոխութիւն մ'ըրաւ զինք ընդունելու համար։ Կայսրն Հանրապետութեան հետ վարուեցաւ այնպէս ինչպէս պիտի վարուէր Միապետութեան մը հետ։ Ռուսիոյ արքունիքն որ ընդ երկար վարանեցաւ Լուի Ֆիլիփի Թագաւորութիւնը ճանչելու, ջերմական ընդունելութիւն մ'ըրաւ Հանրապետութեան։ Թերեւս դաշնադրութիւն մը կնքուի վաղը։ Այսօր բարեկամութիւն անշուշտ կայ։ Ամէն ոք կ'ընդունի թէ դաշնագիրն, եթէ կնքուի, անօգուտ պիտի լինի։ Ռուս ժողովուրդն և ֆրանսական նաւատորմը նուիրագործեցին և հռչակեցին Նիզակակցութիւնը։

«Ֆրանսա, իր կողմէ, կը յարգէ միապետութիւններն ուր որ հաստատուած են։ Կը յարգէ միւս ժողովրդոց անկախութիւնն։ Ո՛չ ուրեք հանրապետականութիւն կը ծաւալէ։ Պատրաստ է Նիզակակցիլ Սպանիոյ հետ, կամ Շուէտի հետ, կամ Ռուսիոյ հետ, ինչպէս և Զուիցերիոյ կամ Միացեալ Նահանգաց հետ։ Ճանչեց Պրազիլիոյ Հանրապետութիւնն, երբ ապացուցուեցաւ թէ Պրազիլիա կ'ուզէ Հանրապետութիւն լինել։ Մինչեւ այն ատեն Ֆրանսա դաշնակիցն էր Տոմ Փետրոյի։ Կը սիրէր այն երկիրն եւ այն իշխանն, որ արդարեւ սիրուելու և մեծարուելու արժանի է։

«Ֆրանսա բարեբաստ է՝ այն փայլուն ցոյցին առթիւ որ տեղի ունեցաւ։ Իր երախտագիտութիւնը կը ցուցնէ ուր որ պատեհութիւն ներկայանայ։ Մեծ դուքսն (Ալեքսիս) որ ի Վիշի է, այս պատճառաւ թերեւս քիչ մը զրկուի հանգիստէն. բայց իրեն անոյշ պէտք է գայ լսել համակրանաց ձայներն որք իր եղբօր (Զարին) և իր երկրին կ'ուղղուին։ Այս վայրկեանս երջանիկ վայրկեան մ'է աշխարհի համար. զի խաղաղութեան պահպանման հաւանականութիւնը կ'աւելցնէ։ Մեր խաղաղասէր յոյսերն ստուգութեան կը դարձունէ։

«Իբրեւ քաղաքացի որչափ ևս բերկրանք զգամ զՖրանսա յարգուած և հանդարտացած տեսնելով, բայց այս ամէն խանդավառութեանց վերջն եթէ տեսնէի՝ մեծ շունչ մը պիտի քաշէի։ Խանդավառութիւնը լաւ է շատ երկար չլինելու պայմանաւ միայն։ Ամբոխին մէջ միշտ ունայնամիտ կամ ապուշ մէկը կրնայ գտնուիլ։

«Օր մը Նափոլէոն աչքէ կ'անցունէր կայսերական պահակազօրքն։ Երիտասարդ զինուոր մը աղաղակեց. «Յ——՜չ»։

«—«Երիտասա՛րդ, քու ձեռքդ չէ ճակատամարտներու բախտն որոշել», պատասխանեց Կայսրն։

«Ամբոխներուն ձեռքը չէ կառավարել զաշխարհ։ Լաւ է որ սիրտը խօսեցաւ, քանի որ այնքան բարձր և այնքան լաւ խօսեցաւ։ Հիմակ ամէնքս ալ ի կարգ մտնենք, և թող տանք որ իմաստունք վարեն գործերը։»

ՍԼԱՒՈՆԱՆ ՑՈՅՑ

Ռայխսթակի հակահրէական երեսփոխան Պ· Շնայտըրի տնօրէնութեան ներքեւ 500 Վիեննացիք և վիեննացի 300 Չեհք Փրակա ժամանեցին։ Կայարանին մէջ ընդունուեցան Երիտասարդ Չեհերուն կողմէ, ի գլուխ որոց Վաշադի երեսփոխանը։ Մեծ բազմութիւն մը համակրալից ընդունելութիւն ըրաւ իրենց։ Փրակայի քաղաքային խորհուրդն յայտարարեց թէ Վիեննայի հակահրէական երեսփոխաններն և գրօսաշրջիկները պաշտօնապէս չի կրնար ընդունիլ և քաղաքին անուամբ և ծախուք պատուել զանոնք։ Փրակայի Արուեստահանդէսը սլաւական ցոյց մը միայն կրնայ լինել, և յանուն Սլաւութեան եկողներ սիրով կ'ընդունուին։ Բայց հակահրէական շարժման հետ կապ չունի։

Սերպերէն, Պուլկարներէն, Լեհերէն ետքը, Սեւ Լեռնցիք եւս խումբ կը խառնուին։ Անոնց կողմէ կարգ մը գրօսաշրջիկներ Չեթինէէն Փրակա կ'երթան, պաշտօնապէս՝ ոսկեմական ցուցահանդէսը տեսնելու, այլ իրապէս՝ Չեհերուն հետ եղբայրակցելու։

ՔՈՐԷԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Եոքոհամայէ տրուած տեղեկութեանց նայելով, պատերազմը շատ հաւանական է Քորէայի ստացման խնդրոյն վրայ։ Ռուսիա առաջարկներ ըրած է այս մասին, զՔորէա ռուսական ստացուածոց հետ միացնելու նպատակաւ։ Անգլիա, Ճափոն և Չինաստան դաշնակցած են՝ թող չտալու համար որ Ռուսիա Խաղաղականի այն կարեւոր դիրքը տիրէ։ Չինու կառավարութեան պաշտօնաթերթը կը գրէ այս մասին։ «Հաւանական չէ որ Չինի դեսպանն ի Սէուլ թոյլ տայ որ իր աչաց առջեւ մեքենայութիւնք յարուցին՝ զՔորէա ռուսական թեւարկութեան ենթարկելու համար։ Չինական իշխանութիւնն անշուշտ միջոցներ ձեռք պիտի առնու ի դերեւ հանելու համար այնպիսի մեքենայութիւններ։

Նշանակելի իրողութիւն մ'է որ չինական նաւատորմին հրաման տրուած է դէպ ի Քորէա երթալու։ Այս նաւատորմ ցոյց պիտի տայ ռուս ներկայացուցիչներու թէ Չինու դեսպանն ամենայնի գիտակ է, և ո՛չ Չին ո՛չ Ճափոն չեն կրնար թոյլատրել որ Քորէա մասն կազմէ ռուս Տէրութեան, ինչպէս կը բաղձայ Ռուսիա։

ԱՒՍՏՐԱԼԵԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ՄԵԾԻՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ

Անգլիոյ համար գաղթային կարեւորագոյն դէպքն են երեսփոխանական ընտրութիւնք որք տեղի ունեցան Նոր Հարաւային Կալլէս կոչուած աւստրալեան գաղթականութեան մէջ, ընտրութիւնք յորս յաղթութիւնը մնաց աւստրալեան գաղթականութիւններն եական գործոց համար ի մի ձուլելու գաղափարին հակառակորդներուն։ Նոր Զելանտայի գաղթականութիւնն եւս մերժողական պատասխան տուաւ, այլ և այլ պատճառներով, մանաւանդ սա պատճառաւ թէ այս գաղթականութեանց հարստագոյնք չեն ընդունիր մասամբ իրենց վրայ առնուլ աղքատ գաղթականութեանց հանրային պարտքերն։ Ուստի, թէեւ անցեալ տարի ի Սիտնէյ գումարեալ համագաղթային ժողովոյ մէջ Սըր Հաւրի Փարքս Նախարարապետն յաջողեցաւ միութեան և ձուլման սկզբունքն ընդունիլ տալ, բայց այս գաղափար վերացական վիճակի մը մէջ մնալու դատապարտեալ կ'երեւի, գէթ ժամանակ մ'ես։ Անգլիական գաղթականութիւնք, ինքնօրինութեան հովանւոյն ներքեւ զարգացեալ, շուտով չեն հաւանիր կայսերու տակ մտնելու։

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ

Նախկին հանրապետական նախարար Պ· Ռէյնալ այս օրերս բանախօսելով ի Պորտօ, Քրօնշդատի ցոյցերուն առթիւ բերկրանք յայտնեց և գոհութեամբ յիշելէ ետքը թէ Ժերվէ ծովակալին նաւատորմն Անգլիոյ կողմէ եւս հրաւիրուած է, Եւրոպիոյ մէջ Ֆրանսայի պատուոյն և ազդեցութեան բարձրացման պատճառները թուեց։ «Նախ որ, ըսաւ, մեր Արուեստահանդէս մեծ պատիւ բերաւ մեզ, օտարներուն միջոց ընծայելով որ հաստատեն թէ մեք վերականգնած ենք մեր պարտութենէն, թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս։ Յետոյ, մեր պայքար ընդդէմ Պուլանժէութեան և մեր վերջնական յաղթանակ մեր դրացեաց համարման արժանացուցին զմեզ։ Եւ վերջապէս, արժանապատիւ, գործունեայ և ազնիւ ընթացքն որով նախագահ Պ· Քառնօ կը վարէ իր բարձր պաշտօն՝ նպաստեց համակրանաց առարկայ ընելու զմեզ, և զՀանրապետութիւն ներքուստ և արտաքուստ յարգելի ընծայելու։ Չմոռնանք նաեւ որ մեք ալ խելօք կեցանք։ Ամփոփուելու ետեւէ եղանք, և գործնական խնդրովք պարապեցանք։ Նախարարական տագնապներուն վերջ տուինք, և շատ աղէկ ըրինք։ Նախարարութեանց լաւագոյնն այն է որ կը տեւէ։»

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Թայմզ, ծանուցանելով թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա դրամական հատուցում պահանջած են Չինու կառավարութենէն, միսիոնարութեանց և այլ քրիստոնէից պատճառեալ վնասուց փոխարէն, կ'ըսէ թէ Չինու կառավարութիւնը նախ պիտի վճէ և յետոյ պիտի վճարէ՝ հարստահարելով դժբախտ գաւառներն, հարկաւոր գումարները ձեռք բերելու համար։

«Կարելի է զի, մինչ այս մինչ այն, Մանտարինք որք քաջալերած էին այն անկարգութիւններ՝ տաքնան վեհապետական արեւուն ջերմութեամբ. զի չէք տարակուսիր թէ այս շփոթութիւնք ո՛չ յեղափոխականաց վերագրելի են, ո՛չ վեհապետական հրամանագրոյ մը, քանի որ բոլորովին օտար ազգեաց դէմ ուղղեալ են։

«Բայց, թէեւ օտարազգիք իրաւունք ունին պաշտպանել իրենք զիրենք, և պահանջել որ իրենց իրաւունք պահպանուին, ցաւալի է որ Եւրոպացւոց կողմէ ինչ ինչ դրդմունք տեղի ունեցած լինին։ Չինացւոց մտքին մէջ հաստատապէս տեղաւորուած այն գաղափար թէ Քրիստոնեայք չինացի տղայք կը սպաննեն՝ ֆրանսացի Ծխգուհիներու վարմանց վերագրելի է եղեր։

«Այս ծխգուհիք Չինաստանի մէջ որբանոցներ բացած են անշուշտ լաւագոյն շարժառիթներով, և սովոր են դրամով գնել հիւանդոտ տղայք, զորս իրենց որբանոցները կը դնեն, ուր կը մկրտեն, այսպէս համբելով զանոնք ի չարս այն Չինացւոց որք նոյն տարւոյն մէջ քրիստոնէութեան յարեր են։»

ՇՈՒԷՏ ԵՒ ՆՈՐՎԵԿԻԱ

Մի քանի անգամ ակնարկած ենք Շուէտի և Նորվէկիոյ միջեւ յուզուած խնդրոյն։ Նորվէկիա կ'ուզէ իրեն յատուկ դեսպաններ և հիւպատոսներ ունենալ, բան մը օրուան կառավարութիւնը կը հակառակէր, պետական միութեան հակառակ նկատելով։ Բայց վերջերս նախարարական փոփոխում մը տեղի ունեցաւ, և նոր վարչութիւնն իր նախորդին չափ հակառակ չէ Նորվէկիոյ պահանջմանց։ Ներքին գործոց նախարար Պ· Բոհուլ ի Սթեքհոլմ ժողովրդային մեծ գումարման մը մէջ բանախօսելով, ըսաւ. «Կրնամ հաւաստել ձեզ որ եթէ առաջիկայ ընտրութիւնք մեծամասնութիւն տան մեզ, Պ· Ստէէնի նախարարութիւնը պիտի կարգադրէ Նորվէկեան արտաքին գործոց Նախարարի խնդիրն՝ արդի Խորհրդարանի փոխանցէն յառաջ։ Կրնանք լուծել զայս խնդիր Ազգին անհուն մեծամասնութեան բաղձանաց համաձայն, Սահմանադրութենէն նշանախեց մը չփոխելով այս մասին։ Իրաւունք ունինք ի պատեհ ժամու հաստատել Նորվէկեան արտաքին գործոց Նախարարութիւն մը և դեսպանութիւններ օտար երկրաց մէջ՝ պարզապէս Նախարարական խորհրդոյ որոշմամբ մը։»

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Լոնտոնի առողջապահական համաժողովոյն այլ և այլ ճիւղերուն աշխատութիւնք լի են մահու և կենաց խնդիրներով։ Մէկ ճիւղին ատենաբանք միւս ճիւղի ատենաբաններուն հետ կը մրցին նկարագրելով ահեղի վտանգներն որոց ենթակայ են ամէն կողմէ։ Օդը զոր կը շնչենք, ջուրն և կաթը զոր կը խմենք, միսն և այլ ուտեստներ զորս կ'ուտենք, տուներն ուր բնակինք, թատրոնք ուր—չենք յաճախեր, կոյանոցք որք մեր տուներուն անմաքրութիւնները կ'առնուն (բայց չեն տանիր), ասոնց ամէնքն ալ լի են անտեսանելի վտանգներով։ Դիւրագրգիռ մարդ մը բաւ է որ համաժողովոյն մէկ օրուան նստին ներկայ լինի, և սաստիկ կ'ահաբեկի. իսկ եթէ մէկ շաբաթ ներկայ գտնուի, իրեն ուրիշ բան չի մնար բայց եթէ ինքնասպանութեամբ խոյս տալ այս միկրոբաշատ աշխարհէս։ Համաժողովոյն միայն մէկ օրուան ատենագրութիւնը կարդալէն ետեւ, կը զարմանանք որ մարդկութիւնը դեռ կ'ապրի, և ո՛չ միայն կ'ապրի այլ և կ'աճի կը բազմանայ։ Ուրեմն, կը փորձուինք եզրակացնել թէ իրերը չեն այնքան գէշ վիճակի մէջ որքան այս գիտնական մասնագէտք ցոյց կուտան, և ենթադրելով թէ միկրոբք գոյութիւն ունենան, յաճախ անվնաս արարածներ են անոնք ալ։ Համաժողովոյն գործողութեանց մէջ ուրիշ դիտելի պարագայն է որ ատենաբանք միաբանութեամբ կոչում ըրին կառավարութեանց՝ այս տրուած որոշմանց գործադրման նպաստելու։ Բժշկութեան այն ճիւղին մէջ որ հիւանդութեանց առաջքն առնուլ կը միտի, համաժողովոյ անդամք որոշում մը քուէարկեցին, եւրոպական կառավարութիւններէն խնդրելով որ ընդարձակ քննութիւն մը կատարեն կեղծմաշկութեան (ֆէքթէք, գուշ պօզան) հիւանդութեան դէպքերուն վրայ։ Երեկոյին նոյն մասնաճիւղ քննեց թոքախտի խնդիրն, և հակաթոքախտային միջոցներն ի քննին առաւ, այն տարածեալ հիւանդութեան զոհերուն թիւը պակսեցնելու նպատակաւ։ Անասնական հիւանդութեանց ճիւղին մէջ, զանազան ատենաբանք երկար շարք մը առաջարկեցին օրինական տնօրինութեանց, զորս պէտք է վաւերացնեն և ի գործ դնեն կառավարութիւնք։ Պետական առողջապահութեան ճիւղին մէջ, կառավարական միջամտութիւն խնդրող տնօրինութիւնք բազմաթիւ և բազմատեսակ էին։ Անգլիական թերթ մը կ'ըսէ թէ սիրով կ'ընդունինք որ այս մասնագիտաց ամէն առաջարկութեանց գործադրութենէն բարիք կարող է ծնիլ։ Բայց եթէ գործադրուին, այնքան պիտի պաշարուինք խճողուինք օրէնքներով ու կանոնագիրներով որ խնդիր պիտի ծագի թէ «կեանքը կ'արժէ՞ ապրիլ», և ընթերցողաց մեծամասնութիւնը բացարձակ ժխտական պատասխան մը պիտի տայ։

Մեր այս անգլիացի պաշտօնակցին աւելորդ կրնան թուիլ Համաժողովոյ առաջարկած առողջապահական տնօրինութիւնք. զի Անգլիոյ մէջ ուր կը գրէ այս տողեր՝ իշխանութիւնք ընդհանրապէս հոգածու են առողջապահական տնօրինութեանց։ Իսկ այն երկրաց մէջ որք յայտնի տարբեր վիճակ մ'ունին, կրնայ ըսուիլ թէ Լոնտոնի Համաժողովոյն առաջարկութիւնք նմանապէս աւելորդ են, քանի որ տարրական բաներն անգամ զանց առնուած են։

* * *

Առողջապահական Համաժողովոյ առջեւ կարդացուած լաւագոյն տեղեկագրերէն մին էր Վիեննացի Փրոֆ· Լէօ Պուրկերշդայնի կարդացածը։

Տղոց մէջ մտային յոգնութեան չափազանցութեան խնդիրը քննած է։ Կ'ըսէ թէ՝ նոյն իսկ ընտանի նիւթի մը վրայ՝ մէկ ժամու աշխատութենէն ետքը, աշակերտներուն մտային կարողութիւնը չէ այլ ևս ինչ որ էր ժամ մը յառաջ։ Փորձերը կը ցուցնեն թէ 11—13 տարու տղոց վրայ յարատեւ աշխատութիւն, թէեւ դժուար նիւթի վրայ չլինի, երեք-քառորդ ժամէն աւելի պէտք չէ տեւէ։

Ժողովը որոշեց մտային չափազանց յոգնութեան խնդիրը քննել տալ փորձառական ճիշդ մեթոտներով, և մինչեւ որ փորձերն ամբողջանան, փափաք յայտնեց որ դպրոցական դասք երեք-

---

—)(23)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵԾ ՃԱՄԲԱՅՆԵՐԷՆ

Մառի Պերթու շրթները խածնելով՝ ըսաւ ցուրտ կերպիւ.

—Ընտրեցէք, Պ· Մասուլէ։ Ես տունիս մէջ հիւանդանոցի տղայ չեմ ուզեր . . . Չենք գիտեր թէ ո՛ւսկից կուգայ . . . Թերեւս գողի մը աղջիկն է . . . Թերեւս մարդասպանի մը աղջիկն է։

—Պերթինէն բաժնուիլս ցաւ պիտի պատճառէ ինձ։

—Ուրեմն պահեցէք զայն։ Ես չեմ ըստիպեր ձեզի որ ինձ հետ ամուսնանաք։

Մասուլէ ութն օր բան մը չըսաւ, յետ որոյ, Մառի ցերեկին իր տունն եկած ըլլալով, նորէն խնդիրը բացաւ։

—Ուրեմն, ըսաւ, չէ՞ք ուզեր . . .

—Կ'ուզեմ . . . ձեզ ըսած պայմանաւս։

—Լաւ։ Այդ բան զիս կը վշտացնէ։ Բայց չեմ ուզեր առանց կնկան մնալ։ Նամակ գրեցի ի Լիլ, գործակալութեան տընօրէնին, որ Պերթինը առնէ քովէս։ Հիմակ ուզած ատենդ պիտի ամուսնանանք։

Ութն օր ետք, հսկայ մօրուսաւորը կը համբուրէր Պերթինը՝ աչուըներն արցունքով լեցուած։ Կ'առնէին զայն իրմէ։ Քաղաքապետութեան իմացուց անոր մեկնումը։

Այս անգամ, Պերթին յանձնուեցաւ Բասքալ անուն մշակի մը, որ վարձած էր աղքատ ագարակ մը, մերձ ի Մարշիէն-Քամբանէ, միշտ Ֆրանսայի հիւսիսային կողմը։

Թշուառ, տաժանելի միջավայրի մը մէջ գտնուեցաւ Պերթին, ուրիշ հինգ տղայոց հետ, Բասքալի երեք մանչերը, և վեցէն եօթը տարեկան երկու աղջիկներ, զորս գործակալութիւնը դրած էր ագարակապետին քով։

Պերթին երեք տարուն անցած էր այն ատեն։

Երբ չորս տարու եղաւ, որովհետեւ նպաստամատոյց հաստատութիւնը քսանըհինգ Փրանքէն տասնի կ'իջեցնէր ագարակատիրոջ տրուած ամսականը, Բասքալ չուզելով զայն սնուցանել առանց աշխատութիւն մը ընել տալու, սագերն անոր պահպանութեանը յանձնեց։

Միւս հինգ պզտիկներն աղէկ չէին հետը։ Երեք պաշտպանեալ աղջիկները ախոռը տեսակ մը տուփի մէջ կը պառկէին որուն խորը յարդէ խշտեակ մը կար։

Ագարակին մէջ սպասուհւոյն քով ո և է զբաղմամբ վար դրուած ըլլալով, երբ Պերթին ուշ տուն դառնար, միւս երկուքը թող չէին տար որ պառկի։ Առաջին անգամ գնաց գանգատեցաւ Բասքալին, որ յաջորդ օրը յանդիմանեց պզտիկները։

Այդ օրէն կռիւն սկսաւ։

Զարանենգ գիւտերու մէջ տղայոց երեւակայութիւնը բազմարեղուն է։ Պերթին իրենց տանջանաց առարկայն եղաւ։

Օր չէր ըլլար որ ծեծ չուտէր։ Կը գողնային իրմէ հացն, որ հազիւ կը բաւէր իր սնունդեան։

Օրմը, մինչ անոնցմէ մին բռնութեամբ վար կը դնէր Պերթինն անտառի մը եզրը, միւսը հասունցած ցորենի դաշտի մը մէջ կը հալածէր սագերը։ Վնասներ յառաջ եկան։ Ցորենը կը պատկանէր Բասքալի մէկ դրացւոյն, որ բողոքեց եւ դատ բացաւ։

Երբ Պերթին իրիկունն ագարակ դարձաւ արտասուալից, Բասքալ պզտիկ նշան մը ըրաւ նմա, ժպտելով։

Պերթին, արդէն ապահովուած, կարծելով թէ կը ներեն իրեն, մօտեցաւ։

Բասքալ՝ կռուփի երկու հարուածներ իջեցուց երեսին այնքան սաստիկ որ քիթէն արիւն ժայթքեց, շրջազգեստն ողողեց, և խեղճ պզտիկը նուաղեցաւ։

Երկու տարիէ ի վեր ագարակապանը չէր վճարած իր վարձագինը։ Բարապանք ետեւէն ինկած էին։ Հարկ եղաւ բանել զայն, և արտաքսեցաւ։

Այս բան բարեբախտութիւն մը եղաւ Պերթինի համար, որովհետեւ այդ ագարակին մէջ կեանքն անտանելի էր դարձած իրեն։ Վայրենի, վայրագ բան մը կը դառնար, կրցածին չափ հեռու փախչելով իրեն հետ խօսիլ ուզողներէն։

Գործակալութիւնն յանձնեց այդ խեղճ թափառիկ տղան, զոր գնտակի պէս ձեռքէ ձեռք կը նետէին, Լանտրըսեցի Րիքըլէ անուն ոստայնանկի մը։

Պերթին գրեթէ տասներկու տարի մնաց այդ մարդուն քով, անօթութենէ մեռնելով։ Ոստայնանկը տասը Փրանք միայն կը ստանար Պերթինի համար։ Տասը՛ Փրանք, պահապանի մը յանձնուած շան մը հասարակ ռոճիկէն քիչ մըն ալ նուազ։ Րըքլէ հազիւ հինգ Փրանք կը ծախսէր աղջիկը սնուցանելու համար։

Պերթին կը մեծնար։ Իր դէմքը կը յիշեցնէր քաղցրիկ Լիէթի, բայց դժբախտ Լիէթի դէմքը, որովհետեւ աղջիկը սեւագոյն, վտիտ եւ նիհար էր. ուժասպառ կը քալէր գիւղին փողոցներէն. զրկումներէ պիտի մեռնէր հոն, եթէ Րիքըլէ, որ արկածախնդիր ոգի մը ունէր, չի հեռանար երկրէն՝ երթալ բախտ փնտռելու համար Արժանթին հանրապետութեան մէջ, որուն համար այն միջոցին ամէն կողմէն գաղթականներ կ'ուղղուէին։

Գործակալութիւնն իր քով առաւ Պերթինը, Լիլի մէջ առժամեայ կերպիւ պահեց զայն մինչեւ որ նոր խնամածու մը գտնուի, և վերջապէս ղրկեց զնա Մոպէօժի շրջակայները, Սէն-Ռեմի-Մալ-Պաթի անուն ճարտարարուեստական գիւղն։

Խեղճ Պերթինի վերջին կայանն եղաւ այս։

Կարգ մը գործակալութիւնք, ընդ որս և Լիլի գործակալութիւնը, իրենց զարգացման յետին սահմաններն հասած են։ Պաշտպանեալոց ընդունելութիւնն եթէ ոչ անկարելի, դժուար է, ինչպէս տեսանք յանձին Պերթինի։ Տեղական յանձնաժողովներու, բժշկի, տնօրէնի՝ տղայոց վրայ հսկողութիւնը թերի է մանաւանդ այնու զի բազմաթիւ են անոնք։ Տղայոց օրինական թիւն՝ որ հազարն անցնելու չէ, երբեմն կրկնապատիկ կ'ըլլայ։ Ասկից կը ծագին զեղծմունք, որք մեծաւ մասամբ անտես կը մնան, կեղեքմունք որոց անկարելի է դարման տանիլ և յաճախակի ապօրինաւորութիւնք ամենէն բացայայտ կանոնաց մէջ, որք՝ վարչութեան անծանօթ մնալով՝ քիչ քիչ սովորութիւն կը դառնան և աղետալի օրինակներ յառաջ կը բերեն։

Սէն-Ռեմի, ուր ղրկուեցաւ Պերթին, մօտաւորապէս եօթն կամ ութ հարիւր բնակիչներով գիւղ մըն է։

Տղան հիւսիսային գաւառին մէջ շրջան մը ընելէ ետք, գրեթէ իր ջուկէտը կը գտնուէր նորէն, որովհետեւ Վաթիննի հեռի չէր—Վաթիննի ուր շատ երջանիկ պիտի ըլլար, եթէ Ժօղէֆին, բարեսիրտ ստնտուն, մեռած չըլլար։

Ի Սէն Ռեմի՝ Պերթին գործաւորի մը քով դրուեցաւ, որ սպիտակագեղի (céruse) գործարանի մը մէջ կաշխատէր, որ բաւական կարեւոր հաստատութիւն մըն էր եւ վաթսունի չափ անձինք կը պարունակէր։

Գործաւորը Բլասիտ կը կոչուէր։ Ամուսնացած էր եւ միակ զաւակ մ'ունէր, Ժիւլիէն, տկարակազմ եւ ողնաթեք տղայ մը խոշոր գլխով կարմիր աչուըներով, կռնտ ճակատով, հաստ շուրթերով, որք միշտ բաց էին եւ արիւնալի երեւոյթ մը ունէին։

Ժիւլիէն տասնհինգ տարու կար, բայց տասը տարու կը ցուցնէր, թէեւ մկնային տարօրինակ զօրութիւն մը ունէր։ Քիչ կը խօսէր եւ ամբողջ օրը կանցունէր արեւին մէջ, կռնակը պատին տուած և իր կրունկներուն վրայ կծկուած, առջեւը նայելով առանց բան մը տեսնելու։

Բլասիտ փորձած էր ժամանակաւ զայն աշխատցնել ոստայնակի գործարանի մը մէջ, բայց ետ կեցած էր այդ դիտաւորութենէն։

Հետեւապէս անօգուտ մէկը կը կերակրէր։

Այր եւ կին երկուքն ալ նիհար եւ տժգոյն, կը հազային եւ կը թքնէին. զանոնք տեսնողը դիւրաւ կը հասկնար թէ իրենց ամբողջ կենաց մէջ մահաբեր շոգիներու շնչումէն տկարացեալ այս արարածներ զիրար սիրելով կրցած էին վիժածի մը միայն կեանք տալ։

Այս միջավայրին մէջն էր որ Պերթին, տակաւին տղայ, պիտի մեծնար և մանկամարդ աղջիկ ըլլար։

Իր ժամանման առաջին ութն օրերը գործ մը չտուին իրեն։ Տունը կը մնար, խնամելով Ժիւլիէնն, առտնին կարգադրութիւններ ընելով և քիչ մըն ալ խոհանոցն աշխատելով։

Ժիւլիէն հետաքրքրութեամբ անոր երեսը կը նայէր, ուշադիր աչուըներով կը հետեւէր անոր ամէն շարժմանց, իր մօտ այս նոր դէմքը տեսնելուն զարմացած։

(Շարունակելի)

քառորդ ժամէն աւելի չտեւեն․ Ամէն յառաջդէմ ժողովրդի համար կենսական խնդիր է այս․ զի մի կողմէ բժիշկները կը պահանջեն որ տղայոց խնայենք, միւս կողմէ ժամանակին պէտքերն և դպրոցական յայտագիրք կը ձգտին կարելի եղածին չափ շատ աշխատցնել տղայքը․ Խնդիրն է գտնել միջին չափ մը որ ըստ կարելւոյն գոհացնէ երկու կողմերը։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐԸ

Թրէվի (Գերմանիա) լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ամերիկացի կաթոլիկներու մեծ կարաւաններ կը կազմուին՝ ի Թրէվ գալու, յայցելութիւն «Քրիստոսի Պատմուճանին»։

Թրէվի եպիսկոպոսը ծանոյց թէ Պապն արձակում կը խոստանայ այս «Պատմուճանն» այցելող ուխտաւորաց․ ի փոխարէն, եպիսկոպոսը կը խնդրէ ուխտաւորներէն որ մեծաքանակ նուէրներով նպաստեն «Ս․ Պետրոսի Գանձանակին»։

ՋՐԱՆԿՐԱՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Հոլանտիոյ և Լիւքսեմպուրկի ջրանկիր մարմինք, Պելժիոյ ջրանկիր մարմնոց հետ միացեալ, այս օրերս համաժողով մը կազմեցին ի Պրուսէլ․ ջրանկրութեան վերաբերեալ հանրային խնդրոց պարապելու։ Նախնական նստին մէջ որոշեցին ջրանկրութեան յատուկ լրագիր մը հրատարակել։

ՊՈՒԼՔԱՐԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պելկրատի կառավարութիւնը պուլկար կառավարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրեց իշխանապետութեան կարգ մը զօրաց դասալքութեամբ Սերպիա անցնելուն վրայ․ Ցարդ 196 դասալքութիւնք տեղի ունեցեր են պուլկար բանակին մէջ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ․ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովոյ ներկայ նստաշրջանի Ե․ գումարումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ օր, 9 Օգոստոս, ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ, և իւր Օրակարգն է՝

Ա.—Տեղեկագիր երկամեայ պաշտօնավարութեան Ազգային Վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական Ժողովոց․

Բ.—Հաշուեցոյց Ազգային Կեդր․ Սնտուկի նախընթաց երկու տարիներու․

(Տեղեկագիր Քննիչ Յանձնաժողովոյ)

Ատեանը պիտի բացուի ժամը ճիշդ 2½ին և տեւէ մինչեւ 5½ը։

Ուստի կը հրաւիրեմք զՁեզ որ բարեհաճիք ներկայ գտանիլ սոյն նստին և մասնակցիլ ժողովոյ աշխատութեանց։

Մնամք աղօթարար
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ․ ՊՈԼՍՈՅ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

6 Օգոստոս 1891
Կ․ Պոլիս

Յ․ Գ․—Մասնաւորաբար կը խնդրուի Պատ․ Երեսփոխաններէն որ հաճին յորոշեալ ժամու անհրաժեշտաբար ներկայ գտանիլ նստին, որպէս զի կարելի ըլլայ լուծումն տալ Օրակարգի կարեւոր խնդրոց։

* * *

Նախորդ Քաղաքական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն․ Ս․ Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ազն․ Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի և զբաղեցաւ յարաբերական և այլ խնդիրներով։

* * *

Յատուկ պատգամաւորութեան մը ձեռամբ երէկ Քաղաքական Ժողովին ներկայացուեցաւ Ռոտոսթոյի, Զորլուի, Կէլիպոլուի, Տարտանէլի և Էգինէի ազգայնոց մէկ հանրագիրն, որով, ինչպէս կանխաւ ծանուցած ենք, Ռոտոսթոյի առաջնորդ Գեր․ Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեանի՝ իւր վիճակը վերադառնալը կը խնդրէին․ Ժողովն որոշեց որ Ն․ Գերապատուութիւն քիչ օրէն Ռոտոսթօ ուղեւորի որպէս զի Աստուածածնայ տօնին եւս ներկայ գտնուի անդ և իւր պաշտօնը շարունակէ իբրեւ առաջնորդ։ Ժողովն որոշեց նաեւ հարկ եղած պաշտօնական հրամանագիրն ստանալ ի մօտոյ։

* * *

Տնտեսական Խորհրդոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ, ատենապետութեամբ Մեծ․ Միհրան էֆէնտի Սեթեանի։ Խորհուրդն ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով․

Թաղական Խորհրդոց ոմանց տրտունջանաց վրայ, Խորհուրդն ի քննին առաւ եկեղեցեաց կողմէ կեդրոնական Սնտուկին սահմանեալ քանչէլերի տրոց վիճակն եւ տեսաւ թէ մեծ բարեխղճութեան կը կարօտի այդ տրոց բաշխումն եւ անհրաժեշտ է արդար եւ օրինաւոր հիման մը վրայ դնել զայն և, պատրաստել տալով մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց վերջին երեք տարիներու հասոյթից բաղդատական հաշուեցոյցը, տեսաւ թէ բանաւոր պիտի ըլլայ նոյն տուրքը՝ եկեղեցեաց հասութից երկու առ հարիւրին համեմատութեամբ գանձել, ուստի ըստ այնմ յայտագրեց Քաղաքական Ժողովին։

Խորհուրդն իւր պաշտօնավարութեան շրջանի գործառնութիւնները նկատողութեան առնլով, տեսաւ թէ 371 խնդիր ներկայացուած են իրեն, որոց մեծ մասը չորս-հինգ անգամներ կրկնուած, 336ը՝ կարգադրուելով աւարտած եւ 35ը՝ առկախ կը մնան ու քննութեան մէջ են․ Նոյնպէս տեսաւ թէ 363 պաշտօնագրեր եկած են իւր դիւանէն, ի բաց առեալ 30է աւելի շրջաբերականներն ու հրահանգները։

Խորհուրդը վաւերացուց Էյուպի Ս․ Եղիա և Ս․ Աստուածածին եկեղեցեաց ժամակարարութեան հաշիւներն և հրահանգ տուաւ կեդրոնական համարակալին սուղ միջոցի մէջ կատարել մնացեալ քանի մը թաղերու հաշիւներն եւ ներկայել ի քննութիւն եւ ի վաւերացումն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ․ Սուլթանի հրացանակիրներէն Խալիլ աղայի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Դատական Նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանին գեր-տնօրէն Մահմուտ պէյի՝ իւր աշխատասիրած գրքերուն ի վարձատրութիւն։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ իրենց ուսումը կատարելագործելու համար Բեդրսպուրկ գտնուող դեր-հազարապետ Սալիհ Սապրի և Ահմէտ Սէլահատ էֆէնտիներու, ի վարձատրութիւն իրենց ջանասիրութեան։

Ի Բ․ ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ զբաղեցաւ կարեւոր խնդիրներով և իւր խորհրդակցութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը մատոյց Վեհ․ Սուլթանին։

Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր․ Մեծ Եպարքոսն և Արտաքին Գործոց Վսեմ․ Նախարարը պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ խնդրոց վրայ։

—Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ․ Նազըմ պէյ երէկ Բ․ Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՅՈՅՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Յունաց Պատրիարքին առողջական վիճակին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւններն առնուած են․

Նախընթաց օր, յետ միջօրէի, կատարուեցաւ բժշկական խորհրդակցութիւնն, որուն մասնակցեցան Տօքթ․ Զամպաքօ փաշա, Մավրոյենի փաշա, Տօքթ․ Մաջէ, Տօքթ․ Լօլթիպուլ եւ Միխայլիտէս․ Ն․ Սրբազնութեան վիճակն անյոյս յայտարարուեցաւ։ Վսեմ․ Մավրոյենի փաշա ըսած է նոյն իսկ թէ աղէտալի վախճանը մօտալուտ է․ Դեղերու գործածութիւնն արգիլեցին, յանձնարարելով միայն որ օ տը Քօլօններով շփումներ կատարեն։

Բժիշկներն աղէկ չ'անցուներ․ Ն․ Սրբազնութեան ուժն զգալապէս նուազած է․ յոյժ դժուար շունչ կառնէ։

* * *

Վեհ․ Սուլթանն իմանալով Տ․ Դիոնեսիոս Պատրիարքի հիւանդութիւնը, յատուկ պաշտօնեայ մը ղրկած է Ֆէներ Պատրիարքարանը և միանգամայն հրամայած է որ բժիշկները ամեն ջանք չխնայեն Ն․ Ամենապատուութեան ապաքինմանը համար։

—Ռուսիոյ կայսրն եւ Յունաստանի թագաւորը հեռագրաւ տեղեկութիւն ուզած են Տ․ Դիոնեսիոս Պատրիարքի առողջական վիճակին վրայ։

—Ռուսական դեսպան Պ․ Նելիտոֆ և հելլենական դեսպան Պ․ Մավրոկորտաթօ երէկ Ֆէներ Պատրիարքարանը գնացին, սակայն չկրնալով Պատրիարքը տեսնել, իրենց այցետոմսերը թողուցին։

* * *

Յունաց Պատրիարքարանի Սինոդն և Խառն ժողովը՝ նախընթաց օր ի նիստ գումարուելով հետեւեալ որոշումներն ըրին․

Պատրիարքարանի զանազան դիւանները պիտի շարունակեն վարել ընթացիկ գործերը․ Երէքլիի մետրապոլիտը պիտի նախագահէ, բայց մինչեւ երկուշաբթի ոչ Սինոդն ոչ Խառն Ժողովը չպիտի ի նիստ գումարուին․ Երկուշաբթի օր երկու ժողովք խառն նիստ պիտի ընեն խորհելու համար հարկ եղած միջոցներուն վրայ, եթէ հիւանդին վիճակը ծանրանայ կամ անփոփոխ մնայ։

Եէնիփէտիէսի Տիմիթրաքի էֆէնտիի առաջարկութեամբ, որոշուեցաւ Պատրիարքական ներկայացուցիչ մը կարգել՝ Ն․ Սրբազնութեան հիւանդութեան միջոցին։ Սինոդն ընտրեց Երէքլիի Մետրապոլիտ Գեր․ Տ․ Կերմանոսը։

Առ այժմ, բոլոր կարեւոր գործերը պիտի յետաձգուին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Աւստրիոյ կայսրը շնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղած է Վեհ․ Սուլթանին, ի պատասխանի Ն․ Կ․ Վեհափառութեան շնորհաւորական հեռագրոյն, զոր ուղղած էր Ֆրանց Յոսէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ԷՄԱՏՈՒԼԼԱՀ ԽԱՆ

Պարսկական նորընտիր դեսպան Էմատուլլահ խան յառաջիկայ շաբաթ օր մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ, Արտաքին Գործոց Նախարարութեան արարողապետ Իպրահիմ պէյի պաշտօն յանձնուած է դիմաւորել նորընտիր դեսպանը։

Պ․ ՕՊՈՒԱՆՈ

Լրագիրք ոմանք ծանուցած էին թէ Բէժիի նախորդ տնօրէն Պ․ Օպուանոյի դրամական նուէր մը եղած է ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց․ Սակայն այս նուէր տակաւին տրուած չէ, որովհետեւ Բէժիի վարչութիւնը կայս․ կառավարութեան հետ շահակից ըլլալով, խնդիրը տեղեկագրուած է Ելմտական Նախարարութեան։

ՉԻՔԱԿՕՖԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կայս․ Իրատէ մը հրամայած էր որ մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող ամեն կարգի զօրաց զանազան ձեւերով լուսանկարները առնուին, ձեռամբ կայս․ պալատան լուսանկարչապետ Ապտուլլահ եղբարց, Չիքակօֆի արուեստահանդիսին ղրկուելու համար․ Այդ լուսանկարներէ հարիւր հատն անցեալ կիրակի օր սենեկապետ Մէհմէտ Էմին պէյի միջոցաւ մատուցուած են Վեհ․ Սուլթանին և Ապտուլլահ եղբարց գեղարուեստի մէջ օր աւուր ունեցած յառաջդիմութիւնն արժանացած է Ն․ Վեհափառութեան բարձր գնահատման և գոհունակութեան։

ԱՀՄԷՏ ՄՈՒԽԹԱՐ ՓԱՇԱ

Ծանուցինք արդէն թէ Եգիպտոսի օսմ․ պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա հիւանդ է։

Աղեքսանդրիոյ լրագիրք կը հաղորդեն թէ Ն․ Վսեմութիւն ապաքինած ըլլալով՝ Խտիվական պալատը գացեր է շնորհակալութիւն յայտնելու Բարձր․ Խտիվին որ Զէքի փաշան ղրկած էր նորա առողջութեան մասին տեղեկութիւններ առնլու։

ԷՕԺԷՆ ՊԷՅ ՌԱՊԱՓՈՐ

Վեհ․ Սուլթանն հաճած է Պէյլութեան աստիճանը շնորհել Հունգարիոյ ապահովագրական ընկերութեանց Կ․ Պոլսոյ ներկայացուցիչ Պ․ Էօժէն Ռապափորի որ, ինչպէս երէկ ծանուցինք, Իֆթիխարի շքադրամն ընդունած է։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թուրքիէ Վէքայիէն քաղուած)

Պոլսոյ քարափանց արտօնատէր Միչէլ փաշա ծանուցած է Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին թէ Պոլսոյ քարափանց շինութեան վերաբերեալ նախնական գործողութիւնք բոլորովին աւարտած են, թէ ներքին կանոնագիրը ղրկած է Կ․ Պոլսոյ իւր ներկայացուցչին եւ թէ ինքը (Միչէլ փաշա) օգոստոսի վերջերը մայրաքաղաքս պիտի գայ սկսելու համար քարափներու շինութեան։ Բարձր․ Մեծ․ Եպարքոսը՝ Միչէլ փաշայի այս գիրը յատուկ պաշտօնագրով մը ղրկած է Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան։

—Կայս․ Իրատէ մը հրամայած էր հինգ փարանոց դրոշմ մը փակցնել օտար երկիրներէ բերուած հանքային ջուրերու և մասնաւոր դեղերու շիշերուն վրայ, երբ անոնց անպատ ըլլալը հաստատուի։ Արդ․ Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ․ որ վաւերացուած է կայս․ Իրատէով, այդ որոշում գործադրելուն՝ տպագրութեան, պաշտօնէից, քիմիագէտի եւ այլոց ամսաթոշակին համար հարկ եղած ծախուց գումարը՝ հասոյթի քանակութիւնը չպիտի անցնի։

—Ներքին Գործոց Նախարարութեան խորհրդական Բէշիտ պէյի նախագահութեամբ կազմեալ այն յանձնաժողովն, որ պաշտօն ունէր՝ Հեռագրական եւ Թղթատարական Նախորդ Վերատեսուչ Իզզէթ պէյի պաշտօնավարութեան օրով եղած ինչ ինչ գնումներու մասին քննութիւններ կատարել, իւր տեղեկագիրը մատուցած է Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին։

—Կայս․ Իրատէ մը, ըստ առաջարկութեան Պէրութի կուսակալութեան, արտօնած է յաւելումներ ընել Պէրութի մաքրանոցին շէնքին վրայ, որ հազիւ հազար հոգի կրնայ պարունակել և լուր տրուած է թէ ժամանակաւ՝ հազար հինգ հարիւրէ աւելի ուխտաւորք պիտի երթան հոն․ Մաքրանոցին մէկ կողմը 500՝ և միւս կողմն ալ 200 հոգինոց տաղաւարներ պիտի կառուցուին․ Իւրաքանչիւր տաղաւար իրարմէ պիտի զատուի տախտակ որմերով, որպէսզի քարանթինա սպասողներն իրարու հետ յարաբերութիւն չունենան և իւրաքանչիւր տաղաւարի համար ճեմելիք, ջուրի ճամբաներ եւ այլն պիտի շինուին։

—Գոնիայի երեւելիներէն Թահիր փաշայի պարտէզէն չիրիմ մը գտնուած է նկարներով զարդարեալ․ Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս․ Իրատէով, այդ չիրիմ մայրաքաղաքս պիտի բերուի և փոխադրութեան ծախքը՝ 8000 ղրուշ՝ պիտի վճարուի կայս․ Թանգարանի ելմտացոյցէն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Արեւ․ Երկաթուղեաց Տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ մեզ թէ այս առաւօտեան եւրոպական կառախումբը, մեքենայի խանգարման մը պատճառաւ, գրեթէ երեք ժամուան յապաղում մը կրած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հիճազէն հնտախտի նկատմամբ մինչեւ երէկ իրիկուն ոչ է տեղեկութիւն չէ եկած․ Հալէպէն կը հեռագրեն թէ օգոստոս 5էն մինչեւ 6՝ հնտախտէ ութ մահեր պատահած են։

Առողջապահական վարչութեան կողմէ պատրաստեալ վիճակագրոյ մը համաձայն, թէեւ հնտախտը ճարակուած է, սակայն մահերը շաբթէ շաբաթ քիչնալու վրայ են․ Նախընթաց շաբթուն ի Հալէպ պատահած մահերու թիւը 195 էր, յաջորդ շաբթու՝ 42 և այս շաբթու՝ 65։

Բ․ Դուռն հրամայած է Սուրիոյ կուսակալութեան՝ ցամաքի ճամբով դարձող ուխտաւորաց համար քարանթինայի շղթայ մը հաստատել և ամբողջովին ի գործ դնել հարկ եղած առողջապահական միջոցները։

ԱՆՏԻՈՔԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Անտիոքայ Յունաց պատրիարքութեան ընտրելեաց ցանկը, որ Անտիոքայ Պատրիարքարանին կողմէ Բ․ Դրան մատուցուած էր, ինչ ինչ բարեփոխմամբ, կ'ըսէ Սաբահ, վերադարձուած է Սուրիոյ կուսակալութեան։ Հաւանական կը թուի թէ Տիբերիայի արքեպիսկոպոս Տ․ Սպիրիտիոն կոչուի այդ պաշտօնին։

ԵԱԼՈՎԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

Ֆաիգ փաշա Տէլլա Սուտա և քիմիագէտ Ֆրիէտման այսօր կ'ուղեւորին ի Եալովա՝ տեղւոյն հանքային ջրոց վերաբերեալ լրացուցիչ լուծում մ'ընելու համար։

Տր․ Սթէքուլի Անգղիայէն վերադառնալէն յետոյ նոյն ջուրերու համար Վսեմ․ Տքթ․ Մավրոյենի փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը պիտի ներկայացունէ իւր եզրակացութիւնները պարունակող տեղեկագիրն առ Վսեմ․ Յակոբ փաշա, Նախարար կայս․ անձնական Գանձուն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օգոստոս 6/18ին, առաւօտեան ժամը տասներէկին (Ը․ Ե․) Սելանիկի երկաթուղւոյ գծին հսկող խոյակապետ Սոլլին, ընկերակցութեամբ գործաւորաց պետ պուլկարազգի Անճելոյի և ուրիշ երեք գործաւորաց, Տեմիրքաբուէն մեկնեցաւ դրեզինով (ձեռքի կառք) մէկ քանի նորոգումներ կատարել տալու համար։ Միջօրէէն գրեթէ մէկ ժամ ետք, Սթրումնիցայէն Տեմիրքաբու գացող վաճառաբարձ կառախումբ մը 115րդ քիլոմետրին մօտ հանդիպեցաւ դրեզինին որ պարապ էր և անոր քով կը գտնուէր գործաւորներէ մին սպանուած․ իսկ միւս չորս անձինք անյայտ եղած էին։

Մէկ քանի ժամ ետքը, Սոլլինի կողմէ նամակ մը եկաւ Միրովչէի կայարանը, ծանուցանող թէ աւազակաց կողմէ առեւանգուած են, որք 2000 ոսկի փրկանք կը պահանջեն, սպառնալով սպաննել զիրենք, եթէ փրկանքը չի վճարուի տասնմէկ աւուր մէջ և եթէ ոստիկանաց կողմէ հալածուին։

* * *

Թէ՛ այս և թէ՛ անցեալները Ումուրճայի աւազակութեան դէպքին մէջ, կըսէ Սաբահ, ուշադրաւ կէտ մը կայ զոր կարելի չէ ծածկել․ Այսինքն թէ աւազակաց ձեռքն ինկող անձանց համար պահանջուած փրկանքը կրնայ շահախնդիր անձանց խարեբայութիւն մը գործելու տեղի տալ․ Ի Ռոտոսթո աւազակաց ձեռքն ինկող անձանց համար ըսուած է թէ աւազակներու հետ կռուած են, սակայն այս պարագայ հաստատուած չէ․ Այս անգամ ալ կ'ըսուի թէ գործաւոր մը սպաննուած է, սակայն կարելի է որ այդ գործաւոր սպաննուած ըլլայ դէպքին շինծու ըլլալը ծածկելու համար։

Ինչ որ ալ ըլլայ, կը յարէ Սաբահ, ըստ մեր համոզման հարկ է քննել թէ՛ այս և թէ՛ Ումուրճայի դէպքի պահուն աւազակաց ձեռքը ինկող օտարականաց անձնական արժանիքն ու անցեալը եւ ստուգել թէ արդեօք խարեբայութենէ մը օգտիլ ուզող անձե՞ր են թէ ոչ։

ՀՐԵԱՑ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ Ի Կ․ ՊՈԼԻՍ

Այսօր Ղալաթիոյ մէջ խումբ խումբ կը շրջին Օտեսայէն եկած հրեայ գաղթականներ, փիզիքապէս, նիւթապէս, նաեւ բարոյապէս խղճալի մարդիկ, ռուս մուժիքներու զգեստներով ու կերպարանքով․ Այս հրեայ գաղթականք Ղալաթիոյ Քեմէր-Ալթըի կողմը կարգ մը տուներու մէջ խռնուած են, և այս տաք եղանակին մէջ կրնան գարշահոտութեանց և վարակիչ հիւանդութեանց բոյն մը կազմել կամ կեցած բոյներն աւելի ընդարձակել․ Կը լսենք թէ այս գաղթականք Փարիզ հեռագրած են նպաստ խնդրելով և հրահանգ մը թէ ո՛ր կողմ պէտք է գաղթեն վերջնապէս։

ՂԱԼԻՊ ՊԷՅ

Վեհ․ Սուլթանը տեղեկանալով որ Աթէնքի դեսպան Ղալիպ պէյի փոքր աղջիկը մեռեր է և կինն ալ հիւանդ է, գնդապետ Տօքթ․ Յակոբ պէյը՝ ի Մէսար-Պուռնը Ն․ Վսեմութեան բնակարանը ղրկած եւ կնոջը որպիսութիւնը հարցնել տուած է։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երէկ առաւօտ կանուխ Բերա Սագըզ Աղաճ Սամանճեան Գէորգ էֆէնտիի տունը գողեր մտեր և պահապանաց բացակայութենէն օգուտ քաղելով, բոլոր սենեակները, սնտուկները բացեր են և ադամանդ ու այլ թանկագին նիւթեր հաւաքելէ յետոյ առանց բան մը առնելու մեկներ են․ Սաբահ այս դէպքը պատմելով կըսէ թէ երբ պահապանք դէպքը տանտիրոջ իմաց տուեր են, սա անմիջապէս տուն գացեր եւ թէեւ տեսեր է թէ բան մը գողցուած չէ, սակայն դէմքէն յայտնի է եղեր թէ բաւական յուզուեր է․ Նոյն լրագիրը կըսէ թէ գողերը հազարաւոր ոսկի արժող նիւթերու կարեւորութիւն չտալով միայն նամակ մը գողցեր են․ Նամակին պարունակութիւնը տակաւին յայտնի չէ։ (*)

ՔՈՆՏՈՐՈՒԼՈՍԻ ԴԱՏԸ

Նախընթաց օր, քաղաքային բժշկական խորհրդոյ նախագահ Ֆերտինանտ փաշա, գնդապետ Տօքթ․ Յակոբ պէյ և մարդակազմութեան ուսուցիչ գնդապետ Մազհար պէյ ներկայ գտնուեցան Սպարայէտի Դիւան առողջապահական ժողովոյ խորհրդակցութեանց ի մասին Քոնտորուլոսի ծանօթ դատին։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ

Երէկ ժամ 6ին ռուսական դեսպան Պ․ Նելիտոֆ կառքով Պաղչէ Քաբուէն անցած պահուն, տասներկու-տասներեք տարեկան Ալիքսան անուն տղայ մը կառքին տակ մնաց և սրունքին վարի մասը ճմլուեցաւ․ Դեսպանը անմիջապէս կառքէն իջնելով մօտակայ դեղարան մը տանել տուաւ այդ տղան և հոն հարկ եղած դարմաններն ըրին․ Պ․ Նելիտոֆ յանձնարարեց դեղագործին՝ երկու բժիշկներ յատկացնել եւ հարկ եղած դեղերը տալ, որոց ծախքն իր կողմէ պիտի վճարուի, և տղուն անունն ու բնակավայրը արձանագրելով մեկնեցաւ․ Այդ տղան Սաբահ լրագրոյ տպարանին մէջ կաշխատի և աղքատիկ ընտանեաց կը վերաբերի եղեր։

ՏՕՔԹ․ ՆՈՐԿԻԱՏԵՍԻ ՓԱԽՈՒՍՏԸ

Նորկիատես անուն բժիշկն, որ վիրաբուժական ձախող գործողութեամբ մը կնոջ մը մահուանը պատճառ եղած էր, Աթէնք փախած է․ Ոստիկանութիւնը հեռագրաւ հրաման ուղղած է ի Տարտանէլ, կասկածելով որ Նորկիատես հելլենական շոգենաւով մը փախած ըլլայ․ Այս բժիշկ հելլենական հպատակ ըլլալով, ոստիկանութիւնը գրած է նաեւ նոյն հիւպատոսին որ այդ մարդը ձերբակալելու համար պէտք եղած միջոցներն ի գործ դրուին։

Ի Տարտանէլ շոգենաւու մը մէջ խուզարկութիւնք կատարուած են, սակայն այդ բժիշկ գտնուած չէ։

Պ․ ՆԱԿԷԼՄԱՔԷՐՍ

Պանտըրմա-Քոնիա երկաթուղւոյ արտօնատէր Պ․ Նակէլմաքէրս Բարիզ ուղեւորեցաւ, ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

* * *

Կայս․ հրամանաւ՝ քաղաքային երկրաչափական վարժարանի շրջանաւարտք գերմանացի երկրաչափ Տօքթ․ Ռոպէրթ Լանտի առաջնորդութեամբ մինչեւ Պիլէճիք պիտի երթան և երկաթուղւոյ գծին երկայնքը գործնական ուսումնասիրութիւններ պիտի կատարեն։

—Վեհ․ Սուլթանի լուսանկարչապետ Ապտուլլահ եղբարք երէկ ցամաքային երկրաչափական վարժարանի ուսուցչաց եւ աշակերտաց եւ շէնքին ներքին ու արտաքին մասերու լուսանկարները հանեցին։

—Հայտար փաշայի վիրաբուժական ու դեղագործական գործնական վարժարանի շրջանն, որ երեք տարի էր, պիտի աւելնայ եւ այդ վարժարան բժշկական վարժարանը պիտի փոխադրուի։

—Նախընթաց գիշեր Պանկալթիէն անցնող Փրանսացի երեք ձիաւորաց վրայ շուներ յարձակելով ձիերէ մին խրտչեցաւ և հեծեալ Փրանսացին գետինը ինկաւ ու գլուխը պատռեցաւ․ Վիրաւորեալն, որ շոգենաւերու մէջ կը ծառայէր, Թագսիմի Փրանսական հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ և կ'ըսուի թէ վէրքը բաւական ծանր է։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Օսմ․ կայս․ Պանքայի տնօրէն Պ․ Լա Ֆիւանդի եղբայրը՝ Աղեքսանդրիայէն և Շիրայի Թղթատարական նախագահ Պ․ Քոնստանթինօս Զերոնիաս, Եանեայի Բէժիի տնօրէն Քոնսթանթինոս Լաշիրի էֆէնտի ու Պիզաի գայմագամ Մահմուտ Քեմալ էֆէնտի՝ իրենց տեղերէն։

—Եղեռնադատ ատեանն երեք տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Էմին անուն մարդ մը, որ իր կինը ծեծելով վիժման պատճառ եղած էր։

—Քաղաքապետութեան հրամանաւ ի մօտոյ պիտի սկսի արհեստաւորներու տրուած թէզքէրէներու քննութիւնը։

—Շէմս Էլ-Մէարիֆ մասնաւոր վարժարանին տնօրէն Ապտի Քեամիլ էֆէնտի կրթական Նախարարութեան կողմէ բարձրագոյն վարժարանաց քննիչ կարգուած է։

—Ադրիանուպոլսէն կը գրեն թէ ընկերութիւն մը կազմուած է Եւրոպայէն ուղղակի ապրանք բերել տալու համար և արդէն անցեալ յուլիս ամսուն մէջ Գերմանիայէն երկու վակոն շաքար բերուած է։

—Մարմարայի կղզւոյն մօտերը ծովահէններ երեւան եկած են, որք անցնող նաւերուն վրայ կը յարձակին․ Վաճառական նաւերու ու նաւակներու նաւապետք հանրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան խնդրած են այդ առթիւ հարկ եղածն ի գործ դնել։

—Քէմէր Պուրկազ գիւղախումբին մէջ Օսման անուն այգեպան մը անցեալ յուլիս 17ին սպաննուած գտնուեր է իւր խրճիթին մէջ․ Օսմանի դիակն այն ատեն թաղուած ըլլալով, իւր եղբօր բողոքանաց վրայ, դիակը հանուեր և դիազննութիւն մը կատարուելով հաստատուեր է թէ ձախ կողը մխեալ հրացանի փոքրիկ գնդակներէ մեռած է։

—Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնն հրամայած է (ինչպէս սովորութիւն ունի ընել այսպիսի պարագայից մէջ) քննութիւն մը կատարել թէ Առնաւուտգիւղի առջեւ պատահած արկածն, որ մազ մնաց վեց հոգւոյ մահուան պատճառ պիտի ըլլար, Օսման նաւապետին անփութութենէ՞ն յառաջ եկած է թէ ոչ անխուսափելի արկած մըն էր հոսանքին բերմամբ։

ՆԱՒԱՐՇԱՒ Ի ՄՕՏԱ

Աւասիկ օգոստ․ 15|27ին տեղի ունենալիք Նաւարշաւին պատուակալ Մասնախմբի անդամոց անուանքն․

Պօյուէ Ռ․, Բայլարտ Վ․, Քասթէլլի Ն․, Ցավոլն Վ․, Տրիֆիլ Վ․, Սըր Հէնրի Ֆաուսէթ, Ֆուատ փաշա, Կօսթի Ֆ․, Կիւլպէնկեան Պատրիկ, Հէյտէր, Բերայի կառավարիչ Հիւսէյին Հասիպ պէյ, Լ․ Լա Ֆիւանդ․ Լաթիֆ պէյ, Մաքնամարա Ժ․ Ֆ․, Մավրօթաթիս Բ․, Միծի Լ․ Ֆ․, Մանկօ Ա․, Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան, Բալիէտ Մ․, Բիրս Է․, Բիրս Հ․, Րէուֆ փաշա, Ռըպուլ Ժ․, Րիզա փաշա, Սըմարիբա, Վասոս փաշա, Սկիւտամուր Ռ․ Հ․, Սիլլեյ Հ․, Թայլոր Ժ․ Ռ․ Պ․, Թէվֆիք պէյ, Թուպինի Ա․, Սըր Էտկ․ Վինսընդ, Ֆօն տէր Կոլձ փաշա, Վուչինօ, Ուկինկ․

Մասնախմբի գեղեցկագոյն շոգենաւուց մին, որ իւր մէջ պիտի ունենայ նուագածուաց ընտիր խումբ մը, Նաւարշաւի օրը պիտի կենայ Մօտայի բացերն, և անոր մէջ գտնուող հանդիսականք ամենայն հանգստութեամբ պիտի կարենան դիտել Նաւարշաւն։ Միջօրէին, շոգենաւը ցամաք պիտի հանէ իր ուղեւորներն որք Օթէլ Շանայի մէջ յատկապէս պատրաստեալ սեղան մը պիտի ունենան իրենց տրամադրութեան ներքեւ։

Կը լսենք թէ, այս տարուան Նաւարշաւը նախորդներէն գերազանցապէս շքեղ հանդիսացնելու համար, ձեռք առնուած զանազան միջոցներէ զատ, արքունի նաւարանը մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ․ Նաւարշաւը բաժնուած է երկու մասի, միջօրէին երկու ժամ դադարաւ․ Իբր մրցանակ որոշուած են դրամական պարգեւներ, արծաթեայ բաժակներ եւ այլն․ Սթամպուլ լրագրոյ մէկ տարեկան բաժանորդագրութիւնն եւս պատիւ ունեցած է մրցանակաց կարգը դասուելու։

Նաւարշաւին վրայ մանրամասն տեղեկութիւն առնուլ, ինչպէս նաեւ շոգենաւի ու սեղանի համար տոմսակ գնել փափագողք կրնան դիմել կարգադիր Մասնախմբի անդամներէն՝ Թէվֆիք պէյին, Պ․ Ճէյմս Ուոլքըրին ի Հալաճեան Խան, Պ․ Թէյլըրին՝ ի Պանք Օթօման, և Տիրան էֆ․ Ա․ Աղասեանին ի Կապալի խան, Ղալաթիա։

(*) Ըստ մեր տեղեկութեանց, Սաբահի հաղորդած սոյն լուրին վերջին պարբերութիւնը չափազանցեալ կը թուի։ Ծ․ Խ․

ԳՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
Մասն Ա․
ՈՃ
Մ․ ԱՍՔԱՆԱԶ

Այս դասագրքին, որ կը բաղկանայ երկու հատորներէ, Ա․ հատորը սպառած ըլլալով, երկրորդ տպագրութեամբ ի լոյս ելաւ․ Այս առթիւ հեղինակը մեծ խնամքով կարեւոր ուղղութիւններ ըրած, կանոնները աւելի պարզաբանած, ինչ ինչ հրահանգներ յապաւած եւ դասագրքին աւելի գործնական ուղղութիւն մ'է տուած, այնպէս որ, ըստ յանձնարարութեան Պատ․ Ուսումն․ Խորհրդոյ նաեւ, կարելի է գործածել զայն ոչ միայն Ազգ․ ուսումնարանաց մէջ, այլ բարձրագոյն նախակրթարանաց Զ․ դասարաններու մէջ իսկ։

Հեղինակը իւր դասագրքին գտած ընդունելութենէն քաջալերեալ գնոց մասին մեծ զեղչ մը ըրած է, այսինքն․

Ա․ Հատոր 3 դահեկան
Բ․ » 5 »
Բանալի 8 »

2—4

Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառներու քով։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ պատիւ ունի ծանուցանել թէ այս անգամ ի Պոլիս Պահճէ Գաբուսի՝ Փօստահանէ ճատտէսի, Թիւ 4 վաճառատան մէջ մասնաճիւղ մը բացած է որոյ տնօրէնութիւնն ստանձնած է գրատանս աշխատակից և ընկեր Զ. Կ. Թորոսեան էֆէնտի։ Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին բազմաթիւ հայ, թուրք և ֆրանսերէն լեզուով դասական, գիտական և մատենագրական գիրքեր։ Թղթավաճառութեան մասնաւոր ճիւղ մը հաստատուած է նաեւ նոյն վաճառատան մէջ ուր փափաքողք կրնան գնել և անձամբ գնահատել թէ՛ ապրանաց տեսակը և թէ գնոց չափաւորութիւնը։ Վարժարանաց տեսչութիւնք և առ հասարակ գաւառաց թղթակիցք, բաց ի անոնցմէ որք արդէն գրատանս հետ ընթացիկ հաշիւ մ'ունին, կը հրաւիրուին անձամբ կամ նամակով դիմել և կանխիկ վճարմամբ ստանալ պէտք եղածը։

Յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին եւրոպական զանազան լեզուով գրոց, աշխարհացոյց տախտակաց և օրագրոց բաժանորդութեան համար։

Գին չափաւոր, վճարում կանխիկ, զեղչ մասնաւոր։

Բիւզանդեան գրատան կեդրոնը միշտ ի Ղալաթիա, Սեղբոս խան, Թիւ 5 գրասենեակն է, որ բաց է ամէն երեքշաբթի եւ ուրբաթ, իսկ միւս օրերը առաւօտ եւ երեկոյ միայն։ 2—6

ՀԵՌԱԳԻՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 19 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

(Ֆ). Ժերվէ ծովակալին նաւատորմն երէկ իրիկուն Փորթսմութ հասաւ։ Շքեղ կարգով մը անցաւ Բրիտանեան նաւատորմին մէջէն, որ դրօշներով զարդարուած էր։ Անհամար նաւեր նաւահանգստին մէջ։

Պ. ՄՈՐԷՆՀԱՅՄ

(Ֆ) Ի Փեթերսպուրկ կը զրուցուի թէ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միջեւ յառաջ եկած նոր կացութեան պատճառաւ, Փարիզի ռուս դեսպան Պ. տը Մորէնհայմ Պ. Կիրսի պիտի յաջորդէ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Երէկ մեծ հացկերոյթ տրուեցաւ ի Քրասնէ-Սէլօ, որուն ներկայ էին Ձարը, Ձարուհին, Ցանաստանի Թագուհին, Մեծ-Դուքսերն եւ Դքսուհիք։ Ձարն եւ իր հրաւիրեալք Աւստրիական պատուանշաններ կը կրէին ի պատիւ Աւստրիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին։ Ձարը բաժակ առաջարկեց Ֆրանծ Եօզէֆ կայսեր կենաց. յետ որոյ նուագածուք աւստրեան ազգային երգը հնչեցուցին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԲՈՐՍԱ

Ղալաթիա 8 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	108 3/4
3 » Բարիզի »	23 27 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. ([illegible])	20 02
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտեան գոցումն	20 1/2
Կէս օրին	20 01
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	77 25
» » ժամ 5ին	77 22

ԸՆԹԱՑՔ [illegible]

Փոխառութիւն	A. Սերի	42 3/4
»	B. »	23 3/16
»	C. »	20 1/2

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

[illegible]	Ոսկ.	»	4 29
Գրէտի Ժէնէրալ	Ոսկ.	»	8 18
[illegible]	»	»	5 16
[illegible]	»	»	4 25
Թունէլ	»	»	14 32
Թրամուէյ			572 1/2
[illegible] երկաթուղի	Ֆր.		65 3/4
[illegible]	Գ. Կ.		136

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	...	100
20 Ֆրանքնոց	»	...	87 13
Անգլիական ոսկի	»	...	109 36
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	...	106 20
Իմփերիալ	»	...	89 10
[illegible]	»	...	51 10
Ռուսի Թղթադրամ	»	...	8 92
Մէճ. արծաթ. (տարբ.)	»	...	108 1
Հինգնոց	»	...	102
Մէթալիք	»	...	101
[illegible]	»		17
Տոկոս Ղալաթիոյ Սեղանաւորաց	»	...	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԲՈՐՍԱ

Բարիզ, 19 Օգոստոս, ժամ 3 վայր. 20 երկ.

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 25
» » 4 1/2 %	105 37
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սերի Դ.	18 47
Օսմանեան երկաթուղի	66 25
» [illegible]	341 87
Բանք Օթօման	552 50
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	— —
Գրէտի Լիոնէ	808 75
Իտալական Ռանթ 5 %	90 20
Հելլենական 5 % (1884)	395
[illegible] (1890)	416 25
Եգիպտական միացեալ	487 18
Բանք տը Բարի	760
Օսմ. [illegible]	445
Ռիօ Թինթօ	546 87
Մեռիտիոնօ	617 50
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	358 75
Չեք Լոնտրայի վրայ	25 28

Լոնտոն, 19 Օգոստոս, ժամ 6 վայր — երկր.

Անգլ. քօնսօլիտէ	96 1/16
Օսմ. » Սերի Դ.	18 1/4
» » »	42 3/4
» » »	23 3/16
» »	18 1/4
Փոխառութիւն 1877	— —
Բանք Օթօման	12

Եգիպտական միացեալ (յունիֆիէ)	96 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	91 1/8
Ռիօ Թինթօ	21 68
[illegible]	103
Հելլենական 5 %	81
Մօնօփօլ »	62
[illegible] 1890	96 1/16
[illegible] երկաթուղի	22 1/4
[illegible] երկաթուղի	16 1/2
Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	25 475

Վիեննա, 19 Օգոստոս, ժամ — վայր.

Օսմանեան երկաթուղի	31 40
» [illegible]	156 70
Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	118 40
» Փարիզի »	— —

Պերլին, 19 Օգոստոս, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	20 25
» Փարիզի »	— —
Ռուսի Թղթադրամ	206 75
[illegible] երկաթուղի	62 10
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սերի Դ.	17 90

ԱՅՑ ՄԸ Ս. ԱՂԲԵՐԻԿ ՎԱՆՈՒՑ

ՄՈՒՇ, 18 յուլիս 91

Ուխտագնացութեան եղանակին մէջ ենք, վխտուկն վերջ չունի։ Մէն մի շաբաթական պահոց յետին օրերն մի վանք պատրաստ է հիւրընկալելու առ ինքն դիմող խուռն բազմութիւնն՝ մեծաւ մասամբ աղջկունք եւ կանայք։ Լուսաւորչի՝ կամ ըստ տեղացւոց [illegible] պահոց ուրբաթն էր. Մուշ դատարկուել էր, Առաքելոց վանք կամ Աթաքինեայ վանուց աւերակներն ու սորա հրաշագործ աղբիւրն (Կօֆէ մօրան՝ օձի աղբիւր՝ ըստ քրդաց) կը վազեն խուռներամ. մի մասն ջերմեռանդօրէն, մեծագոյն մասն ալ սարուց գլուխ հով փնտռելու, երրորդ և փոքրիկ մաս մ'ալ հնութիւնք այցելելու։ Վերջնոց պատկանելով՝ մինչեւ ցարդ չայցելած մի վանք կ'ընտրենք. կ'որոշուի ուրեմն երթալ Բռնաշէնու Ս. Աղբերիկ վանքն։ Գործի մը պատճառաւ ուղեկիցներէս ետ մնալով՝ ստիպուեցայ ուրբաթ երեկոյեան ժամ 11ի միջոցներուն ձի հեծնել եւ առանձին Մշէն մեկնիլ, փութալ դէպ յարեւելեան կողմն Առուարինջ գիւղն՝ ուր պարտէին գիշերել ընկերակիցքս։ Բոլորովին անծանօթ ճանապարհաց, գիւղ վերադարձող նախրորդաց եւ հողագործաց հարցնելով՝ հետզհետէ կ'անցնիմ Մոկունք, Տէրքեւանք, Արախ գիւղօրէից առաջէն և կը հասնիմ Բերդակ գիւղի բացերն ուր ճանապարհն կորսնցնելով՝ անորոշ կը յառաջեմ մթութեան մէջ, և ահա ի մեծ խնդութիւն կը հանդիպիմ մի հօտաղի որ ի փոխարէն չնչին վարձքի մը յանձնառու կը լինի զիս առաջնորդել յԱռուարինջ։ Ուղեւորութիւնն ձանձրալի չէ. գիշերն է աստղազարդ եւ փոքրիկ հօտաղն իւր խօսակցութեամբ մոռցնել կուտայ միայնութեան ու մթութեան սոսկումն։ Մի առ մի կը թուէր զաստեղս որք իբր կանոնաւոր ժամացոյց կը ծառայեն գիւղացւոց. սա հօտաղի աստղն՝ որոյ երեւելուն հարկ է որ հօտաղք դարձած լինին, մի այլ փայլուն՝ որոյ երկու կողմն բոլորաձեւ կան ուրիշ եօթն հատ ալ՝ «[illegible]» կանանց աստղն է։ Երեք ժամի չափ յետոյ հարաւային կողմէն պիտի ելլէ «[illegible]»՝ խոշոր եւ պայծառ. բաւական վերջն ալ կէս գիշերուան դէմ «[illegible]»՝ յանձ ճանապարհորդք վայս լուսոյ աստղն կարծելով ճամբայ կ'ելլեն եւ մթութեան մէջ կը կորսուին. յետոյ մի զկնի միոյ կ'երեւին [illegible], եւ այլք հուսկ ուրեմն լուսոյ աստղն։ Ահա երկնից աղքատին պարգեւած ժամացոյցն։ Այսպէս ժամավաճառ լինելով կը հասնինք Առուարինջու առաջն. արդէն խոր խաւարն պատած է ամէն կողմ, գիւղի մի քանի ճրագներն հեռուէն կը տեսնուին, հովն՝ որ սուրալով ցորենի հասկերուն մէջէն, կը խաբէ ծարաւի անցորդն որ միշտ կը կարծէ առուակի մը խոխոջիւնն լսել. գիշերային լռութիւնը խանգարողն մի քանի հողագործաց կոկորդային ձայնն է «[illegible]» գոմէշներն ոգեւորելու համար։ Ուղեկցացս մօտ կը հասնիմ ուժասպառ եւ սաստիկ տօթին պատճառաւ բացօթեայ կը գիշերենք։

Բնութեան հետ ի միասին կը զարթնունք. ծիծեռնակներն արդէն իրերաց հետ խօսակցիլ սկսած են, բայց ճնճղուկնք ճռուողելով զիրար հալածեն, սգաւոր սարեկն երդիկի մը ծայրն քաղցրաձայն եւ տրտմօրէն կ'ողբայ իւր առանձնութիւնն, իսկ բարձրասրունք արագիլն եկեղեցւոյ տանիքն իւր հսկայ բոյնին վրայ կ'անգնած ակռային կափկափելով կ'անցունէ իւր օրեր։ Բարեպաշտ շինականք ալ երեսնին աղօթարան դարձուցած երեսնին խաչակնքելով բարձրաձայն զլոյսն կը փառաբանեն. իսկ պառաւանց աղօթքին վերջ չկայ. անդ կը յիշուին լոյս, երրորդութիւն, հրեշտակ, սուրբք, առաքեալք, նահապետք, Մարտիրոսք, ոչ ոք և ոչինչ չէ մոռցուած։ Վա՜յ հէք աղջկան՝ եթէ սոյն պահուն պարապ կուժն ի ձեռին նոցա միոյն երեւի, իսկոյն աղօթքին կը յաջորդէ անլսելի հայհոյանաց աճեղահոս հեղեղ մը՝ քանզի պարապ կուժն գէշ՝ մինչ լիքն լաւ նշան է։ Շինականք եկեղեցիէն կ'ելլեն, դեռ արեգակն չէ ծագած. երկնից մի մասն թեթեւ կապոյտ է, իսկ միւսն սկսած է շիկնիլ, հորիզոնին վրայ մի քանի փոքրիկ ամպեր ոսկեգոյն կը փայլին. հուսկ ուրեմն արեւու առաջին անզօր ճառագայթները կը զարնեն մեր ճակտին, երբ տանիքի մը վրայ բազմած գիւղացիքն կը դիտենք։ Ոչ ոք անգործ է, պառաւէն ցփոքրիկ երեխայն՝ ամէն ոք իւր բաժինն ունի այս ընդհանուր աշխատութեան մէջ։ Պառաւն կ'աւլէ, մարդիկ գոմէշները դուրս կը հանեն, կանայք իրենց ոչխարն ի հօտ և առջարքն ի նախիր կ'առաջնորդեն, աղջկունք կժեր լեցուցած աղբիւրէն կը վերադառնան, իսկ մանրիկ տղայք ալ անասնոց աղբն հաւաքելով երդիկներուն վրայ կը տարածեն [illegible] չորցնելու համար՝ [illegible] ձմրան իբր վառելիք գործածեն։ Ահա մեր հիւրընկալն ալ որ կուգայ հարցնել. «էֆէնտի, ակրադ (Նախաճաշ) հանե՞մ»։ Երկիմաստ խօսք. ակրադի ճիշդ նշանակութիւնն չի գիտցողին մեծ ապշութիւն կը պատճառէ այս հարցումն, մինչեւ իսկ դիւրագրգիռը ոմն բարկանար. կը պարզեն ուրեմն մեր ակրադն. մածուն, չոր սեր մեղրով, պանիր և սպիտակ [illegible]։ Պարզ եւ քաղցր նախաճաշիկ, կուտենք, շնորհակալ կը լինինք եւ կը հեծնենք մեր ձիանքն։

Որքա՜ն ուրախալից է գաղափարակից ընկերակցօք ձիով ճամբորդել. զուարթ և սրամիտ ակնարկութիւնք անզգալի կ'ընեն ամեն խոնջութիւն, նա մանաւանդ երբ հարկ է ելլել այնպիսի զառ ի վեր մը զոր միմիայն այծեաց յատուկ է մագլցիլ։ Ժամուան մը քրտնաթոր ելքէ զկնի, կը հասնինք աւերակաց կոյտի մը. Թողլով ձեանքն ուղիղ յառաջանալ, բլրան գագաթը կ'ելլենք։ Սմբատ Մամիկոնէի բերդն է՝ ինչպէս որ կ'ըսուի, լոկ մի քանի սեամք մնացած են, չենք բնաւ. ահագին քարեր միմիայն որոց վրայ մամուռն՝ տիեզերաց յետին աշխարհակալը՝ տարածած է իւր յաղթական պետութիւնն։ Տեղացիք սորա կ'ըսեն [illegible] բերդ, ոմանք ալ [illegible]։ Յետինս երբ ուղւոյն դժուարութեան պատճառաւ, արդարեւ կատուներէ զատ ոչ ոք կարող է անդ ելնել. իսկ առաջին անունն ծագում առած է կաթ չունեցող կանանց անդ յաճախելէն՝ որք քար մը ջրոյ մէջ կ'ողողեն եւ ջուրը կը խմեն՝ կաթ ունենալու համար։ Ձոր խոտերու կրակ տալով կը մեկնինք, և հեռուէն կը դիտենք ծուխն որ աւերակ ապառաժներու մէջէն ոլոր մոլոր կը բարձրանայ, ուր քամին զայն օդոյ մէջ կը ցնդեցնէ։ Կը շարունակենք մեր ուղին երեք ահագին ժամեր, անցնելով սար, ձոր, լեռնադաշտ, գետակ։ Բարեբաղդաբար կիզիչ շոգն անցունելու համար սառնորակ աղբիւրք անպակաս են՝ ուր հանգչելով երկոտանի եւ չորքոտանի կ'ազդուրեն իրենց սպառած ուժն։ Կը հասնինք Խաչառաշն (1)՝ որ է ահագին սեւ խաչքար մը. այս անուամբ կը կոչուի այն կողմերու բոլոր լեռնաշղթայն։ Ժամ մը եւս կը յառաջանանք, զառիվերք և զառիվայրք եւս քան զեւս կը դժուարանան. վերջապէս ոգեսպառ եւ քրտնաթաթաւ կը հասնինք Բռնաշէնու Ս. Աղբերիկ վանքն։ Առաջին տեսածնիս նոր օրինակ բան մ'է. վանուց դրան առաջն՝ աչերը գետին խոնարհած՝ կանգնած է մի եզական անձ, առաջին ակնարկիդ 100ամեայ կը կարծես, բայց հազիւ քսան երկու ամեայ երիտասարդ մ'է։ Դա մօտակայ Խութաշէն գիւղից է, Մալխաս անուամբ, միջահասակ, գիրուկ, մորթը կարմրկեկ, այլ մազ՝ յօնք՝ արտեւանունք՝ պեխ՝ մօրուք՝ կրծոց և թեւոց ծամերն ի ծնէ բոլորովին սպիտակ են. լուսոյ չէ կարող դիմանալ, ուստի գրեթէ բնաւ աչերը գետնէն չէր վերցներ եւ բնաւ մարդու հետ չէր խօսեր. Ժողովուրդն զայն կը կոչէ [illegible]։

Վանքն հիմնուած է ձորի մը մէջ լերան մը կէտին, երեք կողմամբ շրջապատուած Խաչառաշոյ բարձրաբերձ լերամբ, իսկ ալ կամ հարաւային կողմն կը պարզուի Բռնաշէնու և Դաւթայ փոքր դաշտն՝ ծածկուած մանրիկ գիւղերով եւ երփներանգ արտերով ու արօտատեղիներով. դաշտն նման է բոլորաձեւ աւազանի մը՝ շրջապատուած լեռներով. հարաւային կողմն հեռուէն շարք մի լերանց ետին կը տեսնուի հսկայանդամ Մարաթուկի սպիտակածամ գլուխն որ կ'արտասուէ իւր զոքանչն ինչպէս կ'ըսէ միամիտ Գուշնեցին. «Մեռնիմ քի բարձրիկ Մարաթուկ, ի՞մալ առանց զոքնչի մնաս»։ Բարձրիկ Մարաթուկն հրաշագործ ալ է, կարիճէն խածած մատն դէպ ի նա երկնցնելով՝ եթէ վէրքն նորա ցուցուի, վէրքը կը բուժուի։ Սրբոյն Մարուքէի ճգնարանն և հանգստարանն է կ'ըսեն, Գալբացոց ալ ուխտատեղի. մօտակայ Մըրքէ բարձր լեռն ալ սոցա ուխտատեղի է, ուր կայ Ս. Աստուածածնայ նուիրեալ տաճար մը։ Գալբացիք ինչպէս որ կտրիճ են, նոյնպէս ալ իրենց ուխտատեղիք անմատչելի ապառաժուց ծայրն է։ Սասնոյ սոյն լեռնական ժողովրդեան կանայք եւ երեխայք իսկ ամառ ձմեռ կատուի արագութեամբ կը շրջին սոյն անմատոյց սարուց վրայ, արհամարհելով ամառնային թմրեցուցիչ շոգն եւ ձմեռնային հեղձուցիչ փուքն։

(Շարունակելի) ՎԱՀՍԱՐ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Թիֆլիզի լրագրէն քաղուած)

Կառավարիչ սենատին ներկայ 1891 թուի մայիսի 13-ին տուած Բարձրագոյն հրամանով Անդրկովկասեան երկրի, Կարսի և Թերեքի շրջանների տեղական ազգաբնակութիւնից պէտք է հաւաքվի 2,400 հոգի զինուորագրութեան համար։ Այդ 2,400 մարդիկ հետեւեալ կերպով են բաժանված նահանգների վրա. Թերեքի նահանգում 903 օսերից 100 հոգի և 87 հրէաներից 7 հոգի, Դաղստանից 136 հոգուց 11 հոգի, Կարսի նահանգում 385 հոգուց 32, Թիֆլիսի նահանգում, Զաքաթալի շրջանի հետ միասին, 7994 հոգուց 667, Քութայիսի նահանգում 8,678 հոգուց 725, Գանձակի նահանգում 3,865 հոգուց 322, Երեւանի նահանգում 5,933 հոգուց 495, Բագուի նահանգում 486 հոգուց 41։ Ընդամենը ամբողջ Կովկասից 28,474 հոգուց 2,400 հոգի։

—Լուսաւորութեան մինիստրութիւնը ուսումնարանական հաստատութիւնների տեսուչներին հրաւիրում է խստիւ և ճշտութեամբ հետեւել 1884 թուի օգոստոսի կանոններին, որոնց համաձայն ոչ մի դասագիրք չի կարող փոխարինուել ուրիշ դասագրքերով, մինչեւ որ երկու տարի չանցնի. իւրաքանչիւր առարկայի կամ նրա առանձին մասի դասաւանդութիւնը պէտք է վերջանայ միայն դասագրքի վրայ, որով որ դասաւանդութիւնը սկսուած է, և դասագրքերի փոփոխութիւնը մանկավարժական խորհուրդներից է կախուած և ոչ թէ առանձին ուսուցիչներից, և դասագրքերի փոփոխութիւնը ոչ այլ կերպ պէտք լինի, եթէ ոչ մինչեւ ամառային արձակուրդների սկսուիլը։

—Թէօդոսիայից մեզ գրում են. «Կիրակի, յուլիսի 14ին, հանդիսաւոր կերպով կատարվեց քաղաքիս երկաթուղային կայարանի բացումը։ Տասն և հինգ վերստ է մնացել երկաթուղու գծին մինչեւ քաղաք հասնելը։ Յոյս կայ որ սեպտեմբերին գիծը կաւարտվի և կսկսի երթեւեկութիւնը Թէօդոսիայի ուր վերջին երկու ամսվայ ընթացքում, իրանց կրած վնասների պատճառով, մօտաւորապէս 20 խանութներ փակվեցան, գլխաւոր, «Իտալիանսկայա» ասված փողոցի վրա։ Առեւտրի անկման պատճառը հացահատիկների հունձի վատութիւնն է, անձրեւի ուշ գալու պատճառով։ Ընդհանրապէս այս տարի ամբողջ Կրիմի հացաբոյսերի ցանքսերը անաջող են։

«Չը նայելով նաւահանգստի կառուցման չը սկսվելուն, գետինը մեր քաղաքում սաստիկ թանգացել է. մի տարուց յետոյ գուցէ նոյն իսկ քաղաքի արուարձաններում ազատ տեղ չը մնայ։ Բազմաթիւ հոյակապ շինութիւններ են կառուցվում։ Գուցէ երկաթուղու աւարտուելուց և նաւահանգստի պատրաստ լինելուց յետոյ՝ առեւտուրը կրկին կը կենդանանայ։»

—Մեզ գրում են հետեւեալը. «Նոր-Բայազէտ գաւառի մօտ 36 հայոց գիւղերում ոչ մի ծխական ուսումնարան չկայ։ Ցանկալի էր, որ թեմական տեսուչն անցնէր այս կողմերը և աշխատէր դպրոցներ բանալ. այդ նրան անտարակոյս կ'աջողվէր, որովհետեւ Նոր Բայազէտի կողմերի գիւղերից շատերը հեշտութեամբ կարող են դպրոցներ պահել։»

—Մեզ հասած լուրերին նայելով, այս տարի Ջէբքեան շրջանում հացահատիկների հունձը ընդհանրապէս լաւ է լինելու։ Խոտի հունձը, որը վաղուց վերջացել է արդէն, աջող է համարվում։ Ռուսաստանում տիրող բարձր գները հացի վրա այդտեղ դեռ ներգործութիւն չունեցան, բայց թղթակցի կարծիքով, հաւանական է որ վերջ ի վերջոյ ընդհանուր թանգութիւնը կ'ազդի և կովկասեան հացի գների վրա։

—Բաթումից. «Ներկայումս նաւթային գործը անուշադրութեան դատապարտուած, գործարանները դադարում են. գրասենեակները հանգստանում։ Արտասահմանում կերոսինի գինը չափազանց ընկած լինելով, Բաթումի աւազանների պահեստները մնացել են լիքը. այդ պատճառով այստեղ վաճառվում է կերոսինը պուդը 6 կոպ., իսկ վերջին տեղեկութիւններից իմանում ենք, որ Բաթումի մէջ ծախուել է պուդը 5½ կոպ.։ Ռուսիայից նաւթային մնացորդի պահանջ կայ, բայց այդ էլ պուդը 4 կոպ. դժուարութեամբ է ձեռք բերվում։ Հում նաւթը արժէ 2½ - 2¾ կոպեկ։

—Կոջորից մեզ գրում են. «Վերջապէս Կոջորի հասարակութիւնը միջոց է գտել հռչակաւոր երաժիշտ Անտոն Ռուբինշտէյնի պիանոյի վրայ ածելը լսելու։ Մի քանի անձինք պատահմամբ իմացան, որ նա ամեն օր առաւօտեան 8 ժամից մինչեւ 9½ ժամը ածում է, և ահա մեկը միւսին պատմելով՝ հասարակութիւնը սկսեց ամեն առաւօտ հաւաքվել շոտարի անտառում։ Փիթիօվի «դաչան» հարեւան է այդ անտառին, իսկ այն նրա պավիլիօնը, որտեղ դրված է պիանօն, սահմանակից է այդ անտառին և բաժանված է նրանից մի թեթեւ ցանկապատով. եւ ահա անտառի այդ անկիւնում ամեն առաւօտ կը տեսնէք 100 հոգու չափ պարոններ և տիկիններ նստած են խոտերի վրա, ստուերախիտ ծառերի տակ եւ շնչասպառ ուշադրութեամբ հետեւում են հռչակաւոր պիանիստի ածելուն... Պավիլիօնի ահագին պատուհանը, որը նայում է անտառին, բաց է եւ լսողների ականջին հասնում են նուագածութեան մերթ քաղցր, մերթ ոգեւորեալ ձայներ իրանց բոլոր նրբութիւններով։ Նկարչական տեսարան է. մօտ 100 հոգի այլ եւ այլ դիրքեր բռնած, խոտի վրա, ծառերի տակ են նստած և այդ բազմութեան մէջ տիրում է կատարեալ լռութիւն. տիկիններ եւ օրիորդներ իրանց ամառնային գոյնզգոյն զգեստները հագած կամ գիրք են կարդում, կամ կար են անում։ Ռուբինշտէյն ածում է մի պիէսա միւսի ետեւից, առանց ընդմիջման, և բանաստեղծական, մելամաղձոտ հնչիւնների այդ անընդհատ հոսանքը խորհրդաւոր պատուհանից տեւում է ուղիղ մի ժամ ու կէս։ Ուղիղ 9½ ժամին որոշ կերպով լսվում է ինչպէս խփւում է պիանոյի ծածկոցը,— և ամբողջ հասարակութիւնը յանկարծակի տեղից վեր է կենում ու ամենքը փոքր առ փոքր ցրվում են իրանց բնակարանները։ Բայց այդտեղ էլ յայտնվում է մեր հասարակութեան անկրթութիւնը եւ բարք ու վարքերի կոպտութիւնը. շատերը որոնք երբեւէ ոչինչ չեն հասկանում երաժշտութիւնից եւ միայն «մոդային» հետեւելով են գալիս, բերում են իրանց հետ իրանց շներին... Ի հարկէ, շները վազվզում, հաչում, իրար հետ կռւում են եւ խանգարում են երաժշտութիւնը լսելու։

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՊԱԼԱՏԻ

Պալատի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան համար տեղւոյն Արժ. քարոզիչն հետեւեալ հրաւիրագիրն ուղղած է ընտրողաց.

Մեծապատիւ Սիրելի

Ազգային Պատրիարքարանէ հրահանգ եկած է մեզ նոր Թաղ. Խորհրդոյ մ'ընտրութեան համար։

Ուստի կը հրաւիրեմ զՁեզ ի գործ դնել Ձեր ընտրողական իրաւունք։

Ի դիւրութիւն ընտրողաց Նամակիս հետ ընտրելեաց եռապատիկ ցանկ մը պատրաստած եմք, յորոց միայն ինն (9) անձինք պիտի ընտրուին։

Ընտրողք ազատ են սոյն ցանկէ դուրս անձի ալ քուէ տալ, պայմանաւ որ Սահմանադրութեան պահանջած բոլոր արժանաւորութիւնները կրէ իւր վրայ։

Իւր քուէն անձամբ բերել չկրցողք՝ կրնան նամակաւ զրկել ներփակեալ քուէթղթին մէջ նշանակելով ընտրելեաց անունները եւ նամակն ստորագրելով ուղղել առ նախագահն ընտրողական ժողովոյ։

Քուէարկութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակէ օգոստ. 11ին, ի Ս. Հրեշտակապետ Եկեղեցւոյ Պալատու, առաւօտեան ժամը 1էն մինչեւ 4, յորմէ անմիջապէս յետոյ քուէհամարի պիտի ձեռնարկուի, հետեւաբար ժամը 4էն վերջ եկած քուէները չպիտի ընդունուին։

Նմանապէս մէկ անձի ձեռօք մէկէ աւելի քուէ չպիտի ընդունուին։

Ստորագրեալ քուէները կը ջնջուին։

Քուէարկութեան չը մասնակցողք եւ կամ ժամանակին իրենց քուէն չ'բերողներ բողոքելու իրաւունք չունին։

Մնամ աղօթարար
Նախագահ Ընտրողական Ժողովոյ
ՎԱՀԱՆ ՎՐԴՊ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

8 օգոստոս 1891
Պալատ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Իւսկիւտար Սելամիէ Թաղ

Վաւերացեալ Հասարակաց Կրթութեան «Մէարիֆի» պաշտօնատունէն

Հաստատեալ ի 1885

Վարժարանիս Ե. տարեշրջանն կ'սկսի յառաջիկայ 12 օգոստոս ամսոյ Բշ. օրն։ Այս հաստատութեան մէջ կ'աւանդուին նախակրթական եւ երկրորդական ուսմունք։

Ցերեկոյ եւ գիշերօթիկ աշակերտք կ'ընդունուին։

Կատարեալ խնամք մասնաւոր հոգածութիւն, իրական յառաջադիմութիւն։

Բարձրագոյն ուսումն եւ հաստատուն կրթութիւն վասն հայ ուսանողաց։

Գլխաւոր ուսմունք են — Կրօնք. Բարոյագ. Հայ. Թուրք. Ֆրանս. Անգղ. Թուաբ. Աշխարհագր. Պատմ. Այճպր. Տնտեսակ. Բնագր. Ձեռագործք. Դաշնակ և այլն. որք կաւանդուին ի ձեռն մի ընտիր եւ վկայեալ ուսուցչական մարմնոյ։

Առաւել մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Տնօրէնն անձամբ կամ նամակաւ.— Իւսկիւտար Սելամիէ Թաղ Փոռան փողոց Թիւ 17.

Հիմնադիր—Տնօրէն
1—3 Մ. ԱՂԱՃԱՆԵԱՆ

ԱԶԴ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Սալէրնօ շոգենաւը, նաւապետ Բիբբըրին, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 17ին և 31ին աստ կ'սպասուի։

ԱԶԴ

[illegible] շոգենաւը, Լիվըրբուլէն պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով ամսոյս դէպ ի 22ին. ԷՏ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Գործակալ [illegible] շոգ. ընկ.

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

Թրապիզոն վիլայէթի տախիլինտէ Սիւրմինէ գազասընըն Իչ Խան վէ Սանճագ վէ Մէվգըզի վէ Խորպան նամ միրի օրմանլարընտա միւթէֆէրրիգ սուրէթլէ պուլունան չիմշիր էշճարընտան 6 այ միւտտէթ զարֆընտա գաթ ու իխրաճ օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւզայէտէյէ գօնուլմուշ մուգատտէմա իլան օլունան 500 ճէթվէլ գանթար չիմշիրին [illegible] իհալէսինտէն իթիպարէն 3 սէնէլիք գաթ ու իխրաճ օլունմագ իւզրէ 3000 [illegible] գանթարա իպլաղ իտիլէճէք պէհէր գանթարը իչիւն 100 ղրուշ հիսսէր իլէ 10 ղուրուշտա մահալի թալիպի իւզէրինտէ պուլունմուշ վէ միւտտէթը միւզայէտէ աղուստոսըն 15ինէ գատար թէմտիտ իտիլմիշ օլտուղընտան գէօնտէլէ թալիպ օլանլարըն միւտտէթի մէզքիւրէ գատար Թրապիզոն տէֆթէրտարլըղընա Տէրսաատէթտէ Մալիյէ Խազինէյի ճէլիլէսի տայիրէսինտէ Օրման վէ Մէատին իտարէյի ումումիյէսինէ մահալլինտէ վիլայէթի միւշարիւլէյհա Օրման միւֆէթթիշլիքինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

6 աղօսթօս 307

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Միւպայաա օլունաճագ օլան 284000 գըյէ տաղիղին պէհէր գըյէսի 65 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրիւր իլէտիլիյինտէն աղօսթօսըն [illegible] 8ինճի բէնչշէնպիհ կիւնի 100տէ 5 իլէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իհթայլնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 91 Նօ. 42 1—3

Շամ Շէրիֆ իլէ Թարապուլուսը Շամ վէ Հալէպտէ պուլունան ասաքիրը չահանէ իչիւն 307 սէնէսի իյլուլընտան իթիպարէն 1 սէնէլիք օլարագ մահալլինճէ մէվգըի միւնագասայա գօնըլան էրզագը միւթէնէվվիանըն պու բապտա իհթայլնա թալիպ օլանլարըն թարիխի իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 91 Նօ. 43 1—3

Միւպայաա օլունաճագ իլան գըլընան 72000 քիլէ ճէտիտը պուղտայըն պէհէր քիլէսի 85 ղուրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսըն 10ընճը կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ օլունաճագը ճիհէթլէ իհթայլնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 91 Նօ. 44 1—3

Ֆլորագալթա անպարը իչիւն միւպայաա օլունաճագ 7000 չիֆթ խամ կէօնտէն մաամուլ չարըղըն պէհէր չիֆթի 4 ղրուշ 15 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, աղօսթօսըն 8ինճի կիւնիւնէ գատար միւնագասասը իճրա օլունուպ մէզքիւր կիւնտէ գարարը վիրիլէճէկինտէն իհթայլնա վէ 10ընճը կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 աղօսթօս 91 Նօ. 40 2—3

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչիւն միւպայաա օլունաճագ 25,000 գըյէ զէյթինին աղօսթօսըն 10ընճը կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ օլունաճագը ճիհէթլէ իհթայլնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 աղօսթօս 91 Նօ. 41 2—3

Նիզամիյէ սարաճխանէ անպարընա պիր հաֆթատա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ պրոնաճագ 5,000 ատէտ 4 ճամլը ֆէնէրին պէհէր ատէտի 1 ղուրուշ 35 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսըն 7ինճի կիւնիւնէ գատար միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իհթայլնա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 աղօսթօս 91 Նօ. 36 3—3

Մամուրէթ իւլ-Ազիզ, Մալաթիա, Արապկիր, Հոզաթ, Պաղ, Գըզըլ քիլիսէ, Մազկիրտ մէվգըլէրի իլէ Վանտա պուլունան ճէնուտը ճէնապը Շահանէնին մահալլինճէ միւնագասայա գօնուլան էրզագը ֆիյաթը մալիւմէսի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ թէնզիլաթ իճրասը իլէ իհթայլ Տէրսաատէթտէ թալիպ օլտուղը հալտէ չէրայիթը մուգավէլէսինի անլամագ իւզրէ թարիխը իլանտէն պիր հաֆթայա գատար լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 աղօսթօս 91 Նօ. 37 3—3

Միւպայաա օլունաճագ 3000 ատէտ թէհի չուվալըն աղօսթօսըն 8ինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ 10ընճը կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնզիլէ գապուլ իտիլէճէկինտէն, իհթայլնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 աղօսթօս 91 Նօ. 38 3—3

Մէմուր Նիզամիյէսի վէճհ իլէ միւպայաա օլունաճագ 300 ատէտ էվրօպա [illegible] քարիօլանըն պէհէր ատէտի 125 ղրուշա օլարագ, թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսըն 7ինճի չէհարշէնպիհ կիւնիւնէ գատար միւնագասասը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իհթայլնա վէ իրթէսի կիւնի տախի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 աղօսթօս 91 Նօ. 39 3—3

---

(1) Ռաշ քրդերէն սեւ կը նշանակէ, որով Սեւ Խաչ։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ՆՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բանական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի վնասուց համար մինչեւ ցարդ տուած վճարումն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ՚անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 bis սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

THE BRITISH AND FOREIGN

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	1,340,000
Պահեստի դրամ	» »	600,000

Այս ընկերութիւն, որ 25 տարիէ ի վեր այնքան հանրածանօթ եղած է մայրաքաղաքիս մէջ, Universal ընկերութեան հետ ձուլուեցաւ։ Այժմ աշխարհիս սոսկ ծովային ապահովագրական ընկերութեանց մէջ ամենէն զօրաւորն է և իր դիրքով հասարակութեան կ՚ընծայէ ուրիշ ամեն ընկերութենէ աւելի ապահովութիւն։

Մասնաւորապէս նպաստաւոր պայմաններով կ՚ապահովագրէ ապրանքներ, դրամածրարներ, յանձնարարեալ ծրարներ, եւն, շոգենաւի, առագաստանաւու, թղթատարի և երկաթուղւոյ միջոցաւ, խիստ չափաւոր գիներով։

Աւելի տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք դիմեն Պոլիս, Քիւչիւք Աչըր էֆէնտի խան։

32 Գործակալ, ԷՏՎԱՐՏ ՊԱՐՖԻԼՏԻ

ՍԿԵԱՑ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՅ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ

ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 1872 ՓԱՐԻԶ

ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ

2218

Ֆրանսացի և օտար բժշկաց 4 000է աւելի ներբողական վկայութիւնք կ՚ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ալիքանթէի գինիին չափ ախորժահամ է։

Կուշտացնէ և զօրացնէ է ուժեղներու կ՚առելցնէ ախորժակը և կը դիւրացնէ մարսողութիւնը

Կեդրոնատեղի՝ ՇԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՍՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

THE CYCLOSTYLE DUPLICATING APPARATUS

ԸՆԴՕՐԻՆԱԿԻՉ ԳՈՐԾԻ

(ԱՒՏՕՆԱԳԻՐ ԿԵՍԹԷՆԹԸՐԻ)

Կարելի է 2000 նման օրինակներ (copie) արտադրել սեւ և անջնջելի մելանով ամեն տեսակ Շրջաբերականներու, Գրութիւններու, Նկարներու և Երաժշտութեան։

Առանց լուացքի, լոգացման, ելեքտրականութեան քիմիական արտադրութեանց կամ անիլէններու

Այս միջոցը պարզ, արագ, մաքուր, դիւրին և ամենէն աւելի խնայողական է։

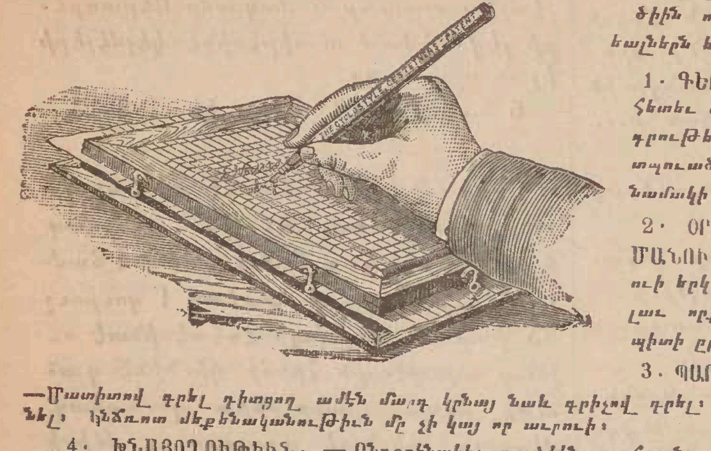

Ուրիշ միջոցներու վրայ Ընդօրինակիչ գործիին ունեցած առաւելութիւնքն հետեւեալներն են։

1. ԳԵՐԸՆՏԻՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ. — *Բոլոր հետեւ օրինակներն սեւ մելանով կ՚ըլլան և գրութեան դրոշմը կը պահուի, այս միջոցով տպուած շրջաբերական մը՝ ձեռքով գրուած նամակի մը ճիշդ նմանը կ՚ըլլայ։*

2. ՕՐԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — *Այս միջոցով կը ստացուի երկու հազար հատ օրինակներ այնքան լաւ որքան առաջին օրինակներ, և վերջինը պիտի ըլլայ առաջնոյն չափ փայլուն։*

3. ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԵՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. — *Մատիտով գրել գիտցող ամէն մարդ կրնայ նաև գրիչով գրել։ Տղայ մ՚իսկ կրնայ օրինակներն առնել, կնճռոտ մեքենականութիւն մը չի կայ որ աւրուի։*

4. ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ. — *Ընդօրինակիչ գործիին պահպանումն աւելի աժան կ՚ըլլայ քան ուրիշ միջոցի մը (« ժէլաթինի » գրեթէ կէսն)։ Իւրաքանչիւր գործիքի հետ բաւական նիւթ կայ՝ վեց ամիս գործածելու համար (շաբաթն անգամ մը աշխատելով)։*

5. ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ. — *Բնագիրն այնքան շուտ կարելի է գրել որքան մատիտով (թանձր մելանի հետ մաքառելու պէտք չկայ) և գրութիւնը լմննալուն պէս՝ օրինակներուն կարելի է սկսիլ։ Թանաքուած գլանաձեւ ճախարակ մը մաքուր և յուռթ տպագրութիւն մը կ՚արտադրէ։ Ժամուան մը մէջ 6 0 օրինակ կարելի է հանել։ Պզտիկ ծաւալով շրջաբերական մը կրնայ գրուիլ և կէս ժամուան մէջ 200 օրինակներ ունենալ։*

6. ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ. — *Կարելի է երկար ատեն բնագիրը մէկ կողմ թողուլ, և յետոյ ուզուածին չափ օրինակներ հանել անկից*

7. ՍԽԱԼՆԵՐՆ ՈՒՂՂԵԼ. — *Որ և է սխալ մը կարելի է ուղղել պարզապէս փթամոտով քերթելով ջնջուելիք խօսքերը և անոնց տեղ գրելով ուղղուած խօսքերը։*

Այս միջոց անպատեհութիւններէ զերծ է, զորս ունին ուրիշ գրութիւններ։
Այս հռչակաւոր ընդօրինակիչ գործիին Կ. Պոլսոյ վաճառողն է ԷՏՈՒԱՆՏ ԳԱՌՈՒԱՆԱ 2284
Անգլիական ընդհանուր մթերանոց Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 9[illegible] և [illegible]7

ԱԶԴ

Կահաւորման և կառքի կազմածներու վերաբերեալ ամեն ինչ որ գնել ուզէք՝ նախ դիմեցէք ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆԳՕ *(Բերայի ժամանցիոյ) տան ընդարձակ մթերանոցները, Նուվօ Թաաթր տ՚Ըննաթօլի, թղթատարական և հեռագրական պաշտօնատան կից, որ վերջերս ընդունեց խիստ ճոխ մթերք մը ամեն երկրի* ԳԱՐԳԵՏՈՒ, *կահաւորման համար ամեն տեսակ* ԿԵՐՊԱՍ ԵՒ ԹԱՒԻՇԱՊԱՏԱՌ, ՎԱՐԱԳՈՅՐ, ԺԱՆԵԱԿ, ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԻ, ՍՏՈՐ, ՔՐԷԹՕՆ ԿԵՐՊԱՍ, ՌՈՒԲԱԶՕՏ ԿՏԱՒ, ԼԻՆՕԼԷՈՄ, ԿԱՌՔԻ, ԼԱՊՏԵՐ, ՀԱՅԵԼԻՒ ՆԻՒԹԵՐ, ԺԱՊ ԻԷՆՆԷՐ, *ամենքն ալ վերջին նորաձեւութեան համաձայն։*

Եւրոպայի առաջնակարգ գործարաններէն աժանութեան բացառիկ պայմաններով եղած նոր գնմանց շնորհիւ, ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆԳՕ *տունը կարող է ամեն մրցում արհամարհող գներ հաստատել, և այս գիներ ճիշդ նոյնը լինելով ինչ որ են Կ. Պոլսոյ հանրածանօթ տան գինները, մի միայն ի դիւրութիւն արդեօք հասարակութեան որպէս զի տեղափոխութեան նեղութիւնը չկրէ և կարենայ միեւնոյն առաւելութիւնները վայելել Բերա եւս։*

42

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԵՒ ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

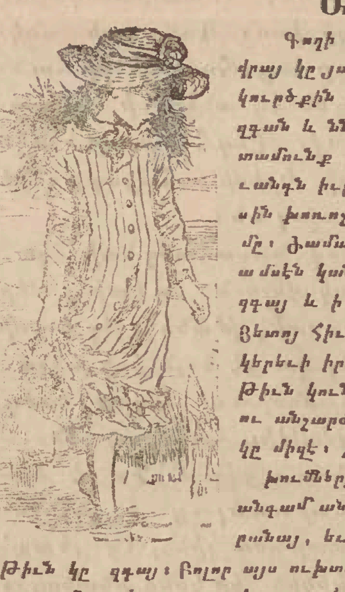

Գողի մը պէս որ գիշեր ատեն զմեզ կը կողոպտէ, այդ հիւանդութիւն մեր վրայ կը յարձակի գաղտագողի։ Անկից տառապողները ցաւեր կը զգան իրենց կուրծքին ու կողերուն, և երբեմն նոյն իսկ իրենց կռնակին մէջ։ Ջանձրոյթ կը զգան և ննջելու պէտք մը։ Բերանը դառնահամ կըլլայ՝ մանաւանդ առտուն, Ստամոքսը կ՚աղտեղին տեսակ մը թանձր լորձունքով։ Ախորժակը բաց չըլլար։ Հիւանդն իր ստամոքսին վրայ մեծ ծանրութիւն մը կը զգայ, և երբեմն ստամոքսին խոռոչներուն մէջ ալ տկարութեան ազդում մը և անյագ պարապութիւն մը։ Ժամանակէ մը ետք չոր հազ մը կը սկսի՝ որուն հետ սակայն, մէկ քանի ամսէն կանաչագոյն թուք մը կուգայ։ Հիւանդն անդուլ խոնջութիւն մը կը զգայ և ի զուր քունէն օգնութեան կը կոչէ, որ ոչ մէկ ամոքում կը շնորհէ նմա։ Յետոյ հիւանդը կ՚ըլլայ ջղային, գայրացկոտ և թախծալից. և ամէն բան դէշ կերեւի իրեն։ Երբ յանկարծ ոտք ելնէ, տեսակ մը ցնորում կը զգայ։ Փորհարութիւն կունենայ, ատեն ատեն մորթը չոր եւ տաք կ՚ըլլայ, եւ արիւնն՝ թանձր ու անշարժ, աչաց սպիտակուցը դեղնորակ գոյն մը կ՚առնու, քիչ եւ դժուարաւ կը միզէ։ Հիւանդը շատ անգամ կ՚առիպուի կերած կերակուրները դուրս տալ. [illegible] խուլմերը բերնին մէջ երբեմն գաղն, երբեմն քաղցր համ մը կը ձգեն, և շատ անգամ անոնց կը հետեւի սրտի բաբախում հիւանդին տեսողութիւնը կը տկարանայ, եւ աչաց առջեւ միշտ բիծեր կը տեսնէ, մեծ յոգնութիւն եւ տկարութիւն կը զգայ։ Բոլոր այս ախտանշանք հետզհետէ կը յայտնուին։ Կ՚ըսուի թէ ժողովրդեան երեք չորրորդ մասը կը տառապի այդ ախտով այս կամ այն ձեւին տակ։ Բժիշկները շատ անգամ կը խաբուին այս ախտին բնութեանը վրայ։ Ոմանք կը դարմանեն զայն իբր լեարդի հիւանդութիւն մը, այլք՝ իբր դժուարամարսութիւն, եւ վերջապէս ոմանք ալ իբր փայծաղնացաւ, եւն, բայց իրենց դարմաններէն ոչ մին յաջողութիւն գտած է։ Եւ սակայն հնարուած է «Fxtract of Roots» կամ Մեռ Սիկըլի բուժիչ օշարակն, որ ամեն հիւանդութիւն կը բժշկէ։

Անմարսողութիւնն յոյժ ծանր հիւանդութիւն մըն է, որով կը տառապի ընկերութեան մէկ բազմաթիւ դասակարգն եւ որմէ յառաջ կ՚ուգան աղէտալի հետեւանքներ, եթէ անմիջական դարման մ՚ ի գործ չի դրուին։ Սիկըլի օշարակն ազդեցիկ դեղ մըն է, ամենէն դժուարին պարագայներու մէջ իսկ։ Հրապարակին վրայ ելած բազմաթիւ կեղծերէն զգուշանալու համար դիմել Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ միակ գործակալին

ԷՏՄՈՆ ՔԱՌՈՒԱՆԱ 2214
Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 67

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

PATRIOTIC Life and fire assurance Company

Հիմնեալ ի 1824

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	121,984
Պահեստի դրամ	» »	250,000

Սոյն ընկերութիւնը դիւրամատչելի պայմաններով ամէն շէնք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ՚ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՊԷՐԹ ՀՕՖՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Յ. ՍԱՐԸԵԱՆ
Գործակալ Ապահովագրական Ընկերութեանց

Սթամպօլ, Պաղչէ-Գաբու Թիւ 27, մաքսատան դիմաց։ 19

[illegible]

Ընդամէնն մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հնդանիւթերէ և բազմերես փոշիներէ։ Նոյնն անգամ գործածելով ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի ստեղծուի ինքնին որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սայոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցնէ։ Ընծեռ կ՚ընէ մորթի սեւերը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ ասոր բանով՝ անկարելի կ՚ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). [illegible] *Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։*

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալտըրըմ Էտմոն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իգիտօրի անուշահոտութեանց վաճառատունը։

2218

ԾԵՐՄԱԿ ԱԿՌԱՅՆԵՐ

Առողջապահութիւն Բերնի

ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ ‖ EAU DE BOTOT

Կը պահպանէ ակռաները, կը պնդէ լինդերքը, կը զովացնէ բերանը.

ՓՆՏՌԵԼ իրաւ ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Ռիւ տը լա Բէ, ԲԱՐԻԶ.
Ասկից առաջ՝ 229, *Սէնթ-Օնորէ*
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ՀԱՏՈՒԱԾԱՌԱՑ ՔՈՎ

Հարցնել նաև Պոթոյի ՎԻՆԷԿՐԸ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ*ը, նրբութեամբ և բոյրովը գերազանց.*
2203 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պոն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

ԼԱՎԸՆԻՐ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ
ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՐԷՓՈՒՊԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ
100,000 000 Ֆրանք

Լ՚ԱՎԸՆԻՐ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, *որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։*

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, հանգստեան սնուցիկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն ալ բացուած է 18[illegible]4 Յունուար 1էն։

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ Էֆէնտի Թէլլալեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, Թիւ 11. Պաղճէ Գաբու, Պոլիս։ 36

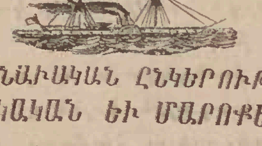

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պաթումի միջեւ [illegible]

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սէյէօտ որ օգոստ. 19ին Մարսիլիայէն և օգոստ. 25ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անեմոյ որ պիտի մեկնի օգոստ. 18ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

[illegible]
Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՐՓՈՒԼ
5 *Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ*

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այերի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ Ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտ[illegible] ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ասանուններն տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այերի ջերմի ու տենդից դեղը կը չէզոքէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։

22

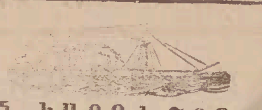

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Սըրվիս Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանտէր	1700
Աբօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլիւօ	1500
Արկօ	2300	Կոզօ	1[illegible]00	Բոլօ	1000
Արիոսդօ	[illegible]000	Կրոտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրոտինօ	220[illegible]	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հիմպէր	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Յակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիպսօ	2500	Ժէնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանտրինկօ	8200
Գատօ	2000	Քօլըրինօ	4200	Սարֆօ	2000
Կօմօ	2700	Քօտօ	2200	Սըլիօ	2000
Ձէրակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնթօ	4300
Գլիօ	[illegible]500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլըըն	3000
Ֆօլըրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասօ	1200
Տիգօ	2500	Լիմա	1500	Թօլիտօ	2800
Տօրինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Մէլօ	2000	Վօլթուռնօ	5000
Իւյնամծ	2600	Մարինօ	3100	Ուէտօ	3600
Իմօգէնա	3000	Նիլօ	2000	Զէֆիւր	1000
Լէֆէրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլիս	200
Իրամօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ուէլրօ	200
Ֆալըօն	800	Օբրանօ	4[illegible]00	Ջէրո	140
Ֆիտօ	700	Օտտօ	2000	Մօսքիթօ	120
Էճիպշըն Մոնարք					8000
Բէրժիըն Մոնարք					8000
Լըտիէն Մոնարք					8100

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ՚ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
7

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԼՈՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10 000 000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին ([illegible])	» 63 770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ՚ԷՑԹԱԼ, Նախկին երեսփոխան, Նախկին փոխ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Փարիզի Հարաւային Երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ Եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարի-Լիոն-Մէտիթէրրանէ» Երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. Կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Թ. ՕՏԷՆՕ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյյ Մօնթանեի և Լէբինակի ածխահանքաց ընկերութեան
Ս. ՀԻՒՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի՝ Ֆոլէմի Ապահովագրական ընկերութեան
ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ՇԱՐԼԸ ՌՕՊԷՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պառոն Փ. ՍԸՐԻՋ, Նախկին ելմտական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՅՄՍԸՆ, Հօթինկէր և Ընկ. դրամատնէրց տունէն.
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, փոխ Ֆրանսական Պանքայի, փոխ [illegible] Հիւսիսային երկաթուղիոյն.
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բաքար, Բիւրաքի և Ընկ. դրամատնէրց տունէն.
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լիոնի երկաթուղեաց Ընկերութեան փոխ.
Ա. Վ՚ԷՐՆ, Վ՚էրն և Ընկ. դրամատնէրց տունէն, փոխ Ֆրանսական պանքայի, [illegible] Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, փոխ Օսմ. պանքայի.
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՌ, Տնօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ.	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243 580,000

Ընկերութեան դրամատեարք ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, *Ղալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամինսօ Պանքայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ* 2